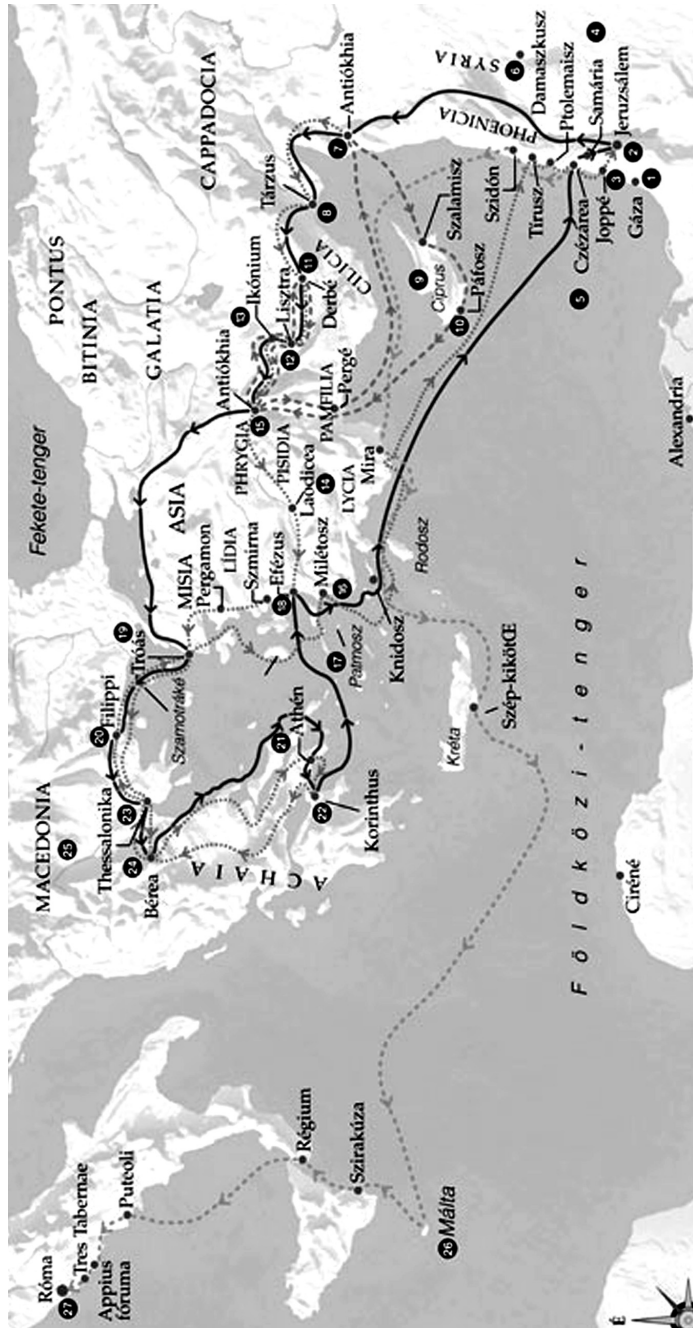

A szabadság evangéliuma

A GALATÁKHOZ ÍRT LEVÉL

2. rész

PÁL APOSTOL MISSZIÓS UTAZÁSAI

BIBLIA-TANULMÁNYOK ■ 2011/4.

A szabadság evangéliuma

A GALATÁKHOZ ÍRT LEVÉL

2. rész

BIBLIA-TANULMÁNYOK ■ 2011/4.

A szabadság evangéliuma

A GALATÁKHOZ ÍRT LEVÉL

2. rész

BIK KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2011

A tanulmányokat összeállította:

Egerváriné Árvai Márta (XI–XIV. tanulmány)

Takács Szabolcs (VIII–X. tanulmány)

A borítón:

Szabó Attila: „...*a hegyek eltávoznak, és a halmok megrendülnek...*” (Ésa 54,10)

A tanulmány elektronikus formában a www.kerak.hu oldalon a „Kiadványok” menüpont alatt tölthető le.

Bibliaiskolák Közössége Könyvkiadó

Székhely: 1121 Budapest, Remete út 16/A

Kiadó és könyvlerakat: 1181 Budapest, Reviczky Gyula u. 46.

Telefon/fax: 06-1/267-3947 • 06-20/379-6020

bik@bibliakiado.hu • www.bikkiado.hu

Felelős kiadó: Szigeti Gábor

Sorozatszerkesztő: Egerváriné Árvai Márta

Nyomtatás: Reménység Alapítvány, Nágocs

ISBN 978-963-7493-88-1

ISSN 0865-3119

2. RÉSZ • TARTALOM

Szombatiskolai tanulmányok gyermekeknek	6
Énektanulás 2011 negyedik negyedében	7
<i>VIII. tanulmány – 2011. november 19.</i>	
Választás a fiúság ajándéka és a „világ elemei” között	9
<i>IX. tanulmány – 2011. november 26.</i>	
A kétféle szövetség: a Sínai-hegy és a mennyei Jeruzsálem	21
<i>X. tanulmány – 2011. december 3.</i>	
Élet az elnyert szabadságban	30
<i>XI. tanulmány – 2011. december 10.</i>	
A test cselekedetei és a Lélek gyümölcse	40
<i>XII. tanulmány – 2011. december 17.</i>	
Gyakorlati kereszténység a közösségben	49
<i>XIII. tanulmány – 2011. december 24.</i>	
„Amit vet az ember, azt aratja is”	58
<i>XIV. tanulmány – 2011. december 31.</i>	
Isten Izraele	66
Áhítatok minden napra	
November	74
December	75

Szombatiskolai tanulmányok gyermekeknek

*„Tanítsd a gyermeket az ő útjának módja szerint,
még mikor megvénhedik is, el nem távozik attól!”*

(Péld 22,6)

A felnőttek Biblia-tanulmánya mellett a kisiskolásoknak szóló szombatiskolai tanulmányok is készülnek. Szeretettel ajánljuk mindenki figyelmébe *Az ősatyák élete* című tanulmányt. Éppúgy heti hat kérdés található benne, mint a felnőttek Biblia-tanulmányában, és negyedéves felosztású. Javasoljuk a napi átvételét – ez alapot adhat a mindennapi családi áhítatokhoz. A feltett kérdések mellett érdekes feladatokat, fejtörőket, gondolkodtató kérdéssorokat is összeállítottunk, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait. Mind a tizenhárom tanulmány aranymondást is tartalmaz, amelyet érdemes naponta elolvasni, hogy gyermekeink megtanulhassák, és szívükbe plántálódjék a bibliai üzenet. Az énekek megtanulásához segítségül szolgál az idén nyáron megjelent zenei CD (címe: *Csak nyisd ki a szíved*), amely megrendelhető a médiaosztálynál és a BIK Könyvkiadónál (ára 1000 Ft). A tanulmány kapható és megrendelhető a BIK-nél (ára: 945 Ft) (a médiaosztály és a kiadó elérhetőségei e könyv hátlapján található). Az őszy folyamán készül el a *Jézus példázatai* című, kisiskolásoknak írott tanulmány, óvodásoknak pedig az *Állatok a Bibliában*, mindkettő kapható lesz a BIK-nél.

*Örömteli közös tanulást kíván
a gyermekosztály*

Énektanulás

2011 negyedik negyedévében

„Énekeljetek Istennek, énekeljetek; énekeljetek királyunknak, énekeljetek! Mert az egész föld királya Isten: énekeljetek bölcsességgel!” (Zsolt 44,7–8)

Folytatjuk a *Hitünk énekei* könyvből azoknak az énekeknek a tanulását, illetve fölelevenítését, amelyeket egyáltalán nem énekelünk, vagy csak ritkán. Ezúttal két ismeretlen éneket ajánlunk mindenki figyelmébe, és egy olyat, amelyet kevés gyülekezetben énekelnek istentiszteleten.

110. ének: „*Kezdetben volt az Ige...*”

208. ének: „*Ó, vezess kézen fogva, én Jézusom...*”

303. ének: „*Mi Atyánk, ki vagy mennyekben...*”

*Áldott és örömteli éneklést kíván
a zenei osztály*

Választás a fiúság ajándéka és „a világ elemei” között

1 Milyen örökségünk van Krisztus által, és mikor nyerhetjük ezt el?

- „Mondom pedig, hogy ameddig az örökös kiskorú, semmiben sem különbözik a szolgától, jóllehet ura mindennek, hanem gyámok és gondviselők alatt van az atyjától rendelt ideig.” (Gal 4,1–2)
- .....
- .....
- .....

A 4. fejezetben folytatódik a korábbi gondolatmenet: az apostol már kifejtette, hogy az Ábrahám hitét követők „örökségben” részesülnek Istentől, amely nem más, mint a Krisztus és az Atya kapcsolatát jellemző fiúi viszony. Pál az Ábrahámnak esküvel megerősített ígéretet is végrendeletnek nevezte, amely szintén tartalmazta azt az ígéretet, hogy Ábrahám magva által áldatik meg a föld nemzetsége. Mint láttuk, a *mag* szó Krisztusra utalt, és általa nyerjük el mi is azokat az áldásokat, melyeket közvetíthetünk a körülöttünk élőknek. Ahhoz, hogy ez megtörténhessék, valóságosan is „részévé” kell válnunk Krisztusnak – szükségszerű, hogy bennünk élhessen, és Lelke által tanácsolhasson minket.

Amíg azonban nem történik meg ez a maga teljességében, addig „kiskorú” állapotban vagyunk. Bizonyos értelemben szolgálai állapot jellemzi Istennel fennálló viszonyunkat, noha valójában már „örökösársai” vagyunk Krisztusnak, és ismerjük határozott kijelentését: „Nem mondalak többé titeket szolgálóknak, mert a szolga nem tudja, mit cselekszik az ő ura, titeket pedig barátainak mondtattalak, mert mindazt, amit az én Atyámtól hallottam, tudtul adtam nektek.” (Jn 15,15) Ekkor a törvény „uralkodik” rajtunk, általa rögzül belénk, mi a helyes és mi a helytelen. Azonban a szolgáltság nem közvetlenül a törvény szolgálatát jelenti: a bűnnek vagyunk szolgálói, és a törvény szerepe, hogy e szolgálai állapotunkat tudatosítsa, hogy vágyakozzunk a Krisztus által felkínált szabadításra. A „kiskorú” vagy „szolgálai” állapot azt is jelenti, hogy döntéseinkben még nem vagyunk szabadok: a természetünk diktátumának engedelmességek, és nem tudjuk teljesen szabadon választani a jót, mert önzéstől áthatott vágyaink, kívánságaink és terveink fogságában élünk. A törvény ekkor azt akadályozza meg, hogy ebben az állapotban elbázzuk magunkat: folytonosan emlékeztet bennünket, hogy életünket még a bűn uralja, bár már keressük Istennel a kapcsolatot.

2 Hogyan alapozta meg Isten a „nagykorúvá” válásunkat?

- „Azonképpen mi is, amikor kiskorúak voltunk, a világ elemei alá voltunk vettelve szolgálóként: amikor pedig eljött az időnek teljessége, kibocsátotta Isten az ő Fiát, aki asszonytól lett, aki törvény alatt lett, hogy a törvény alatt levőket megváltsa, hogy elnyerjük a fiúságot.” (Gal 4,3–5)
- .....
- .....

A „világ elemei” megfogalmazás mindazt jelenti, ami nem Istentől, az Ő akaratából van: közelebből a bűnt és annak minden következményét a teremtett világban. Pál ezzel azt kívánja kifejezni, hogy természetes állapotunkban szemben állunk Istennel, és képtelenek vagyunk az Ő akaratának engedelmeskedni. Az „elemek” jelentik a megtérés előtti életre jellemző szokásokat és megkötöttségeket is. Bűnös állapotában mindenki alá van vetve a bűn következményeinek is: a lelki erőtlenségnek, állhatatlanságnak, különböző jellembeli és akarati gyengeségeknek, s ezt a bűnnel való érintkezés még erősíti is bennünk. Ebből az állapotból kell minket kiszabadítania Istennek.

A fordulópont ez után következik. Pál az Isten által készített szabadulásra irányítja a figyelmet. Az „idő teljessége” kifejezés azt jelzi, hogy Isten akkor küldte el Jézust, amikor a legnagyobb szükség volt szolgálatára, amikor „a szigetek vártak tanítására” (Ésa 42,4). Ámde ez nem jelenti azt, hogy mi nem élvezhetjük a Krisztussal való közösséget ugyanúgy, ahogyan azok, akik személyesen találkoztak és érintkeztek vele. Noha Jézus szolgálata és helyettes áldozati halála egy adott történelmi pillanatban történt, a Szentlélek által ugyanolyan közösségünk lehet vele, mint azoknak, akik a kortársai voltak.

Az apostol éppen a Krisztus által az emberrel vállalt közösségre helyezi a hangsúlyt, amikor az Isten készítette szabadításról beszél. Ennek a szoros lelki közösségnek két fontos tény az alapja:

1. Krisztus „asszonytól lett”: mivel földi anyától született, ugyanazt a természetet hordozta, melyet mi is örökölünk, és amelyet már meggyengített a bűn több ezer éves öröksége. Krisztus mintegy a „saját bőrén” tapasztalta a kísértés hatalmát és követelő voltát, csakúgy, mint mi magunk. A szó teljes értelmében „részese lett erőtlenségünknek”.

2. Krisztus egyúttal „törvény alatt lett”: mivel az Írás következetesen hangsúlyozza Jézus bűntelen voltát, a „törvény

alatt” kifejezés nem pontosan ugyanazt jelenti az Ő esetében, mint a miénkben. Mi a saját bűnösségünk miatt állunk a törvény vádolása alatt, Ő pedig büntelenül ugyan, de magára vette bűneinket, hogy elszenvedhesse az értük járó büntetést. Abban az értelemben volt törvény alatt, hogy önként alávetette magát a törvény kárhoytatásának, és ezen túlmenően el is szenvedte a bűnökért járó büntetést, ami a legsúlyosabb szenvedést jelentette számára. Ha tehát Jézus Krisztus nem is érzett büntudatot, mivel nem voltak saját bűnei, mindenképpen megtapasztalta ezt akkor, amikor a mi bűneink súlya nehezedett rá. Az evangéliumok szerint ez a Getsemáne-kerti küzdelem előtt történt, ekkor kezdett „reszketni és gyötrődni”.

Biztosak lehetünk tehát benne, hogy teljes mértékben ismeri nem csupán a megkísértettség állapotát, hanem a büntudat gyötrelmét is. Ilyen szempontból szoros kapcsolat fűzi Őt hozzánk, emberekhez.

„Krisztus lett az ember helyettese a szó legteljesebb értelmében, olyan mértékben, amire ritkán gondolunk, amikor halljuk ezt a kifejezést. Azt jelenti, hogy Lénye átjárja lényünket, olyannyira azonosul velünk, hogy minden, ami megérint bennünket vagy hatással van ránk, Őt is megérinti és Őrá is hatással van. Nem olyan értelemben a helyettesünk, mint ahogy egyik ember helyettesíti a másikat, például a hadseregben, ahol valaki helyettesítve egy másik katonát, elvégzi a szolgálatát. Krisztus helyettes volta egészen mást jelent: énünket önmagával helyettesíti, és ekkor a saját énünk nem tűnik fel többé. Teljességgel eltűnik, és most már »nem én vagyok, hanem Krisztus«. Ezután már csak Őrá hártjuk a gondjainkat, de nem úgy, hogy felszedegetjük ezeket és Jézusra vetjük, hanem megalázzuk magunkat semmiségünk tudatában, s a terheket egyedül Krisztusra hagyjuk. Így láthatjuk meg: azért jött, hogy »a törvény alatt levőket megváltsa«.” (Ellet J. Waggoner: *Az örömhír*, 149. o.)

Az, hogy Jézus tökéletesen ellenállt a kísértésnek, illetve önként elhordozta bűneink és ezzel együtt büntudatunk terhét, egyúttal a mi „nagykorúvá” válásunknak is az alapja: annak, hogy a szolgaságból a fiúság állapotába jussunk.

7 Milyen kiváltságot jelent a Krisztusban elnyert fiúság?
Miben különbözik ez korábbi állapotunktól?

- **„Mínthogy pedig fiak vagytok, kibocsátotta Isten az ő Fiának Lelkét a ti szíveitekbe, aki ezt kiáltja: Abba, Atya! Azért nem vagy többé szolgál, hanem fiú; ha pedig fiú, Istennek örököse is Krisztus által.” (Gal 4,6–7, vö. Rm 8,15–17)**

.....
.....
.....

Pál szavai nyomán eszünkbe juthatnak Jézus ígéretei, amelyeket tanítványainak tett búcsúbeszédeiben. Ezekben a Lélek személyes vezetését ígérte meg, miután Ő eltávozik a földről. Pál ugyanezt a Lelket nevezi meg mint a fiúságra vonatkozó ígéretnek megvalósítóját. Mivel Jézus is a Szentlélek által állt kapcsolatban az Atyával, számunkra is a Lélek elnyerése nyitja meg az utat a szolgaságból a fiúság állapota felé. A cél az, hogy többé ne a büntetéstől való félelem, hanem a bizalom határozza meg a kapcsolatunkat Istennel. Krisztus földi szolgálatának és szenvedésének az elsődleges célja éppen az Isten iránti bizalom helyreállítása volt. Akkor is igaz volt és ma is igaz, hogy Istenbe vetett bizalmunk egyenes arányban áll azaz, amennyire megértjük és értékeljük Isten szeretetét: minél inkább szemléljük, illetve tapasztaljuk ezt, annál inkább nő-

vekszik a Teremtőnkbe vetett bizalmunk. Minél nagyobb a bizalmunk, annál maradéktalanabban vagyunk képesek Istenre hagyatkozni, és annál teljesebben megmutathatja rajtunk – és általunk – a hatalmát, ahogyan ezt Jézus esetében is tette.

Pál az Isten által felajánlott becses lehetőség megragadására bátorít. Mint Isten gyermekei, akiket elfogadott a megtérés-kor és a keresztségkor, Krisztusért kérhetjük az Atyát, hogy adja nekünk Szentlelkét, aki valóságosan az Ő gyermekeivé, örököséivé tesz bennünket. Az arám „Abbá” szó kedves, bensőséges megszólítása volt az apáknak, Jézus is ezt használta Atyjához imádkozva (lásd például Mk 14,36). Kifejezi, hogy Krisztushoz hasonló fiúi viszonyba kerülhetünk Istennel, ha a Szentlélek által hasonló lelki kapcsolatot alakítunk ki vele. Ezáltal ugyanúgy kérhetjük az Atya teljes támogatását életünkre, ahogyan Jézus is tette földi élete során. Végül „örököstársak-ként” ugyanazt a dicsőséget nyerjük el, amelyet Krisztus is elnyert, miután emberi testben győzött a bűnön, elszenvedte a bűn büntetését, és feltámadása révén „hatalmas bizonyosságot nyert, hogy Isten Fia” (Rm 1,4). Ugyanezt fejezi ki a Jel 3,21-ben olvasható ünnepélyes ígéret, amelyet maga Krisztus fogalmaz meg: „Aki győz, megadom annak, hogy az én királyiszé-
kembe üljön velem, amint én is győztem, és ültem az én Atyámmal az ő királyiszé-
kében.”

4 Milyen veszély környékezte meg a galáciai hívőket, mi-
után megismerték és elfogadták Krisztust? Milyen tanul-
ságot rejt ez számunkra?

- **„Ámde akkor, amikor még nem ismertétek Istent, azoknak szolgálatok, amik természet szerint nem istenek, most azonban, hogy megismertétek Istent, sőt hogy megismert titeket az Isten, miként tértek vissza ismét az erőtlen és gyarló elemekhez, amelyeknek megint újból szol-**

gálni akartok? Megtartjátok a napokat és hónapokat, időket meg esztendőket. Féltetek titeket, hogy hiába fáradoztam körülöttetek!” (Gal 4,8–11)

Az apostol megfogalmazása egyértelművé teszi, hogy a galáciai hívők már szereztek tapasztalatokat Istennel: kölcsönösösen alapuló, élő kapcsolatba kerültek vele. Egy időre felszabadultak a korábbi életükre jellemző, bűnös szokások okozta megkötözöttségből, és megízlelték a valódi szabadságot. Ámde mi történt ezután? Részben külső hatásra ugyan, de újabb megkötözöttséget vettek magukra: elkezdtek megtartani a ceremóniális törvényt és a benne foglalt ünnepeket, amire a tévtanítók készítették őket. Noha Pál elsősorban e tévtanítókat okolja a hitehagyásért, nem mulasztja el, hogy egyértelművé tegye a galaták felelősségét is.

Miben állt ez a felelősség? Miután örömmel befogadták a Pál által hirdetett evangéliumot (erről az apostol a következő szakaszban beszél részletesen), megszabadultak a korábbi megkötözöttségtől, a megtérésük előtti állapotukra jellemző bűnöktől. Azonban ezt követően nem Istenre, hanem emberekre hallgattak, és elmulasztották megvizsgálni, milyen forrásból származik ez a tanítás. Pál előzőleg tisztán és szemléletesen hirdette nekik az evangéliumot, volt tehát viszonyítási alapjuk. Minden bizonynyal elhitették magukkal, hogy a ceremóniális törvények révén – amelyeket addig sosem gyakoroltak – még hatékonyabban betölthetik Isten akaratát. Ez azonban eltávolította őket Krisztus szolgálatától, és visszaestek egy szolgálai állapotba, mert most már nem a „néma bálványoknak”, hanem a Krisztusra mutató előképeknek szolgáltak, anélkül, hogy Krisztust felismerték volna bennük. Ami pedig a legtragikusabb: miután újból visszaestek szolgálai állapotukba, visszatértek korábbi szokásaikhoz is,

hiszen a bűnre hajló természet önmagától csak ellenkezni képes Isten törvényével (vö. Rm 7,8–9). Afféle „második kiskorúság” állapotába estek vissza, feladva korábbi, Krisztusban elnyert szabadságukat. Így újra a törvény kárhóztatása alá estek, anélkül, hogy ennek tudatában lettek volna, ezért kellett Pálnak határozottan figyelmeztetnie őket.

A galaták hitehagyásának számunkra az a fő tanulsága, hogy még Krisztus megismerését követően is csak addig vagyunk biztonságban, amíg hit által élő kapcsolatban vagyunk vele. A tiszta tudomány közvetlenül Istentől származik, és ha bármilyen okból elveszítjük az élő kapcsolatot Teremtőnkkel, akkor törvényszerű, hogy „istenpótlékok” foglalják el a helyét. A csapda a galaták esetében az volt, hogy éppen a Krisztusra előremutató ceremóniális törvény vált istenpótlékká. Számunkra is pótlékká válhatnak mindazok az önmagukban akár jó dolgok is, amelyek hitünk kifejeződésének eszközei, amennyiben öncélúakká lesznek: ilyen például a gyülekezetbe járás, ha már merőben formai szokássá torzult, a missziómunkában való részvétel, ha nem Isten hívására történik, hanem csak kötelességszerűen végezzük, sőt akár az igeolvasás vagy az imádság is, ha csak szokásszerűen műveljük, és rajta keresztül nem kerülünk kapcsolatba Istennel. Ha viszont huzamosabb időn át fennáll az ilyen állapot, akkor előbb-utóbb társulni fog hozzá a természetünk általi megkötözöttség, a megtérésünk előtti beidegződések feléledése is, hiszen az istenpótlékok nem tartanak meg bennünket az Istennel való közösségben.

5 Miben jelöli meg Pál annak az okát, hogy a galaták ténylegesen letértek a Krisztus által kijelölt útról? Hogyan kezeli ezt a problémát?

- „Legyetek olyanok, mint én, mert én is olyanná lettem, mint ti: atyámfiai, kérlek titeket, semmivel sem bántotta-

tok meg engem. Tudjátok pedig, hogy testem erőtlensége miatt hirdettem néktek az evangéliumot először. És megkísértetve testemben, nem vetettetek meg, sem nem utáltatok meg engem, hanem úgy fogadtatok, mint Isten angyalát, mint Krisztus Jézust. Hová lett tehát a ti boldogságotok? Mert bizonyoságot teszek nektek, hogy ti, ha lehetséges lett volna, szemeiteket kivájva nekem adtátok volna. Tehát ellenségeitek lettem-é, megmondva nektek az igazat? Nem szépen buzgólkodnak értetek, sőt minket ki akarnak rekeszteni, hogy mellettük buzgólkodjatok.” (Gal 4,12–17)

.....

.....

Pál a továbbiakban emlékeztető kijelentéseket fogalmaz meg. Hallgatósága előtt felidézi, amikor néhány évvel korábban személyesen hirdette nekik az evangéliumot, mégpedig „teste erőtlenségében”, azaz betegséggel küzdve, ami a külső megjelenését is befolyásolhatta. De előbb még azt is egyértelművé teszi, hogy nem őt bántják meg, ha nem engedelmeskednek szavainak, hanem csakis maguknak ártanak. Ő csupán Isten eszköze, aki által maga Isten hirdeti az evangéliumot. A galaták éppen így, Isten szószólójaként és szeretettel fogadták őt, amikor megjelent közöttük, hogy Krisztust hirdesse számukra. A szeretetteljes fogadtatás nem csupán Pálnak, hanem Istennek is szólt, aki az apostolt hozzájuk küldte. A „szemeiteket kivájva nekem adtátok volna” arra utal, hogy Pált szembetegség gyötörte, és a galáciai hívők önzetlenül segítették őt erőtlenségében.

Mi változott azóta? Pál egyértelművé teszi, hogy hallgatói „boldogok” voltak, amikor az ő közvetítésével befogadták Isten beszédeit, mert békességet nyertek, és Isten beköltözött az életükbe. De idővel Isten iránti szeretetük megfogyatkozott, és Krisztus jelenlétét felcserélték a pótlékokra, amelyek már nem tudtak békességet adni. Az „első szeretet” kihűlése volt tehát

náluk is tapasztalható, amivel Jel 2,4-ben Jézus az egész őskeresztény közösséget jellemzi. Az 5. fejezetből kiderül, hogy békétlenségük egymás közötti torzsalkodásban is megnyilvánult. Pál számít arra, hogy őt is támadhatják, amiért rámutat a galaták valódi állapotára, ezért megpróbálja kivédeni ezt az eshetőséget. De jól tudja, hogy elsősorban nem ő, hanem hallgatói fognak veszélyben, amikor „más evangéliumhoz” pártolnak. Ezért nem önmagára irányítja a figyelmet, hanem leleplezi azoknak a szándékait, akik a galatákat elhitették. Erre azért van szükség, mert az itteni hívők annyira vakokká váltak, hogy nem ismerték fel a tévtanítók valódi indítékait – azt, hogy csak követőket akartak gyűjteni maguk köré, és nem az emberek lelki üdvösségére volt gondjuk, mint Pálnak. A galaták valóban „igézet” alatt voltak, amint az apostol korábban megfogalmazta.

Az apostol magatartása jó példa arra, hogy **az igazságot minden más szempontot félretéve nyilvánvalóvá kell tenni**, vállalva esetleg azt is, hogy akiknek szólunk, szeretetlennek bélyegezhetnek, vagy akár ellenségként is kezelhetnek bennünket. **A „jó pásztort” követő hívő nem egyezhet ki a hamissággal, különösen akkor nem, ha ez emberek romlását okozhatja.** Amikor hitehagyás üti fel a fejét, a veszélyt felismerő embernek meg kell húznia a vészharangot, és figyelmeztetnie kell a többieket. Ugyanakkor sosem emberi vehemenciával, hanem önmagunkat háttérben tartva és Istent előtérbe helyezve, tőle jövő szeretettel szólhatjuk csak az igazságot. Ha ezt még nem tudjuk így megtenni, akkor keressük Istent, és várjuk ki az időt, amíg képessé tesz erre!

6 Hogyan mutat példát az apostol a hitben megfáradtakért folytatott küzdelemre?

- „Szép dolog pedig fáradozni a jóban mindenkor, és nem csupán akkor, ha köztetek vagyok. Gyermekeim! Kiket is-

mét fájdalommal szülök, míglen kiábrázolódik bennetek Krisztus. Szeretnék pedig most köztetek jelen lenni és változtatni a hangomon, mert bizonytalanságban vagyok felelőtek.” (Gal 4,18–20)

.....

.....

.....

.....

Pál intelmeinek végén kiderül, hogy az apostol nem csupán feddést fogalmaz meg hallgatói felé. Helyzetük valóban súlyos, de az apostol továbbra is „lelki gyermekeit” látja bennük, akikre Isten is saját gyermekeiként tekint, és továbbra is hajlandó küzdeni értük. A gyülekezet elkövette azt a hibát, hogy Pál távollétében engedte magát eltéríteni Krisztus evangéliumától, Pál azonban nyilvánvalóvá teszi, hogy nem neheztel rájuk emiatt – ahogyan azt már korábban kifejezte –, éppen ellenkezőleg: annál inkább fáradozik megmentésükön, azon, hogy ismét Krisztust válasszák. Továbbra is bízik abban, hogy „kiábrázolódik bennük Krisztus”. Mivel az apostol térben távol van hallgatóitól, és nincs lehetősége hozzájuk menni, minden eszközzel érzékeltetni kívánja, hogy továbbra is fontosak számára.

Az apostol példájából láthatjuk, hogyan bánhatunk valakivel akkor, amikor hitbeli tévútra került. Pál határozott bizonyosságot tesz az igazságról, amikor rámutat a galaták hitehagyására, ugyanakkor megfogalmazza azt is, hogy nem tekintti őket reménytelen esetnek. És eközben cseppnyi sértett önérzet vagy kudarcézés sincs benne, mert tudja, hogy nem őt utasították el, hanem Isten evangéliumát, amit akár újra hajlandó lenne megismertetni velük. Önmagát végig Isten

eszközének tekinti, akinek ebben az esetben a feddés és kérés a feladata. Ugyanakkor személyes bizonyoságtételéből kiderül: bármit hajlandó lenne megtenni értük, hogy felismerjék valódi helyzetüket, és elfogadják az Isten által adott „mentőkötelet”.

---

*Az e heti adomány az Eleki Egészségházat támogatja.
– Az Eleki Egészségházban ez évtől folyamatosan fogadják
azokat, akik az egyszerű, természetes gyógymódokat
részesítik előnyben a gyógyulás folyamatában.*

A kétféle szövetség: a Sínai-hegy és a mennyei Jeruzsálem

I Milyen ószövetségi párhuzammal érzékelteti Pál a korábban elmondottakat, és miért?

- „Mondjátok meg nekem, akik a törvény alatt akartok lenni: nem halljátok-e a törvényt? Mert meg van írva, hogy Ábrahámnak két fia volt, egyik a szolgától, és a másik a szabadostól. De a szolgától való test szerint született, a szabadostól való pedig az ígélet által.” (Gal 4,21–23, vö. 1Móz 21,10–13)
- .....
- .....
- .....

Soroljunk fel két okot a párhuzam használatára:

1. ....
2. ....

Pál egyértelműen kijelenti, hogy a galaták „törvény alatt akarnak lenni”, tehát vágnak abba az állapotba, melyben a tör-

vény „őrizete” alatt állnak, még ha ezt nem is jelentik ki nyíltan. Megmagyarázhatatlan módon vonzóbbnak tűnik számukra a lekötözöttség állapota – az az állapot, amelyben a bűn uralkodik az emberen, és a törvény kárhozatása alatt áll –, mint a szabadság, és újra szolgák akarnak lenni. Pál mintha ezt mondaná: „Ha törvény alatt akartok élni, ám legyen! De akkor hallgassátok meg, mit olvasunk erről az állapotról és következményeiről magában a mózesi törvényben!”

Az apostol a szabadság és a szolgaság kérdését egy elsőre talán különösnek tűnő párhuzammal érzékelteti: Ábrahám két fiának Isten előtti státuszát veti össze. Máshol is láthatjuk, hogy a pátriárkák életéből vett példával szemléltet fontos lelki tanításokat. Itt azért fontos, hogy Ábrahám fiairól van szó, mert a zsidók pusztán a leszármazás jogán Ábrahám fiainak tartották magukat, és a galatákkal is azt hitték el a tévtanítók, hogy ha megtartják a törvényben foglalt szertartásokat, akkor Ábrahám gyermekei lesznek. Pál ezért éppen Ábrahám életéből emel ki egy szemléltető példát, s ezt jelképes nyelvezetet használva alkalmazza mondanivalójának megvilágítására.

A szemléltetés alapja, hogy Ábrahám két fiának különböző jogi státusza volt, pusztán a születésük okán. Hágár, Ismáel anyja szolgáló volt, tehát a tőle született gyermek szintén szolga lett. A másik fiú, Izsák viszont szabad asszonytól született, ezért megillették őt mindazok a jogok, amelyek egy szabad ember fiának jártak. Isten csakis a megígért gyermeknek, Izsáknak ígért örökséget, ezért Ismáelt, mivel rá nem vonatkozott az ígélet, édesanyjával együtt el kellett küldeni, mert kizárattott az örökségből. A zsidók is azt tartották, hogy Ábrahám testi leszármazás szerinti utódaiként jogosultak az örökségre, ám Isten ezt csak azoknak tartotta fenn, akik a „mag”-ból, azaz Jézus Krisztusból valók voltak, akire az ígéletek vonatkoztak. Az örökség nem automatikusan a testi leszármazás alapján járt, hanem csak az részesülhetett benne, aki az ígélet szerint született.

2 Milyen „két szövetség” létezett Ábrahám idejétől fogva?
2 Melyik az első, és kik tartoznak ide?

- „Ezek mást példáznak: mert azok az asszonyok a két szövetség, az egyik a Sínai-hegyről való, szolgaságra szülő, ez Hágár. Mert Hágár a Sínai-hegy Arábiában, hasonlatos pedig a mostani Jeruzsálemhez, nevezetesen fiaival együtt szolgál.” (Gal 4,24–25)

.....
.....
.....

Az apostol a két fiú anyjának státusza alapján jellemzi helyzetüket. Először Hágárral foglalkozik, aki helyzete alapján csak is szolgálai sorú gyermeknek adhatott életet. Hasonlóképpen a törvény sem képes szabaddá tenni senkit: akik a törvény alatt vannak, azok szolgálai státuszban vannak. A törvényszövetségre, mint már korábban említettük, a nép hitelensége miatt volt szükség. Akik a törvény önerőből való megtartásában bizakodnak, nem veszik észre, hogy ez a törekvésük csak szolgaságban tartja őket, hiszen a törvény szerepe éppen a „bűn alá rekesztettség” felismerése. Csakis azért kellett kőtáblákra írva kihirdetni, mert annak ellenére, hogy Isten jelek és csodák útján kivette Izraelt Egyiptomból, a nép képtelen volt Ábrahám nyomdokait követve Istenre hagyatkozni, egyébként egyenesen a szívükbe írta volna rendelkezéseit.

Pál korában a zsidók többsége is a „szolgaságra szülő” törvény megtartásában bízott, és emiatt nem fogadta el, hogy az ígéretek teljesedése révén a megváltás története túllépett a törvényszövetségen, és immár egyedül az a szövetség érvényes, amelyet Isten Ábráhámval kötött: hogy hit által igaznak nyilvánítatik, és „Isten barátjának” nevezetik. És mindaddig, amíg

a törvény alatti állapotban marad valaki, Istennel való kapcsolatát a félelem, nem pedig a szeretetteljes bizalom jellemzi. Szimbolikus értelemben a törvény szolgálatát a Sínai-hegy, Pál korában viszont Jeruzsálem városa, a zsidó vallás központja testesítette meg, ugyanis a többség a törvény megtartásán buzgólkodva elvetette Krisztust, aki valódi szabadságra vezetette volna őket, hasonlóképpen ahhoz, ahogyan Isten kivezette Izrael népét Egyiptom földjéről. Ilyen értelemben visszafelé tekintettek, a Sínai-hegyi törvénszövetség irányába, nem pedig előre, a valódi szabadulásra.

3 Mivel azonosíthatjuk a „magasságos Jeruzsálemet”? Milyen ígéret teljesül be általa?

- **„De a magasságos Jeruzsálem szabad, ez mindnyájunk anyja. Mert meg van írva: Ujjongj, te meddő, aki nem szülsz, vigadozz és kiálts, ki nem vajúdol, mert sokkal több az elhagyottnak magzatja, mint akinek férje van.” (Gal 4,26–27, vö. Zsid 12,18–24)**

.....

.....

Pál a „szolgaságra szülő” törvénszövetséggel a „magasságos Jeruzsálemet” állítja szembe. Ennek mibenlétét Zsid 12,22–24-ből érthetjük meg, ahol egy felsorolás mutatja meg, kik is tartoznak ide: „Hanem járultatok Sion hegyéhez, és az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez, és az angyalok ezreihez, az elsőszülöttek seregéhez és egyházához, akik be vannak írva a mennyekben, és mindenek bírójához, Istenhez, és a tökéletes igazak lelkeihez. És az újszövetség közbenjárójához, Jézus-hoz, s a meghintés véréhez, mely jobbat beszél, mint az Ábel vére.” A mennyei Jeruzsálem a megígért „alapokkal bíró vá-

rost”, a mennyei és a földi büntelen lények mennyei lakhelyét jelenti, noha utóbbiak ténylegesen még nem ott tartózkodnak. Ez a város lesz az, amely Krisztus eljövetelét és az ezeréves időszakot követően leszáll a földre (Jel 22,1).

Pál „szabadnak” nevezi a mennyei Jeruzsálemet, s ez a szabadság nem jelenthet mást, mint azt, hogy szabad a büntől. Ott végzi közbenjáró szolgálatát Jézus Krisztus, aki a benne bízókat is megtisztítja a büntől, hogy a menny polgáraivá lehessenek. Ahogyan Sára anyja volt Izsáknak, a megígért gyermeknek, jelképes értelemben a mennyei Jeruzsálem is „anyánk”, mert Krisztus révén újjászülethetünk egy új életre, ami által a mennyei lények „polgártársai” leszünk. A Sínai-hegyen a népet félelemmel töltötték el az Isten megnyilatkozását kísérő jelek (villámlás, menydörgés, szózatok), és aki e szövetség szellemében közeledik Istenhez, az továbbra is félelemmel viseltetik iránta. Ezzel szemben az, aki a mennyei Jeruzsálemhez közelít, Istent a kegyelem trónján látja, ami bizalmat ébreszt iránta. Isten ma is ugyanolyan hatalommal szól, mint a Sínai-hegyi törvényadás idején, de Jézus közbenjárása révén nem csupán a bűngyűlölő, hanem az irgalmas Istent is megismerhetjük, aki képes megszabadítani a bűnből. Így igaz az, hogy a mennyei Jeruzsálem részeként újjászületünk a valódi, büntől mentes szabadságra. A Pál által Ésa 54,2-ből idézett ígéret is ezt emeli ki: ahogyan a hosszú meddőség után Sára is sok nép anyjává lett, úgy a mennyei Jeruzsálem „gyermekai” is sokkal többen lesznek, mint azok, akik a törvény megtartása révén sorolják magukat Ábrahám gyermekei közé.

„Bárki, aki áldásért tekint a jelenlegi Jeruzsálemre, a régi szövetséget nézi, a Sínai-hegyet, a fogságot. Aki imádkozik, lelki szemével az új Jeruzsálemre tekint, és aki csak tőle várja áldását, az az új szövetségre néz, Sion hegyére, a szabadulásra. Mert »a magasságos Jeruzsálem szabad«. Mitől szabad? A büntől. És mivel anyánk, azért újjászül bennünket, hogy mi is megszabaduljunk a büntől. Felszabadulni a törvény alól? Természetesen,

mert a törvény nem ítéli el azokat, akik Jézus Krisztusban vannak. De ne hagyjuk, hogy bárki megcsaljon bennünket hiábavaló szavakkal, azt mondván, hogy lábbal taposhatjuk Isten törvényét – azt a törvényt, amelyet Isten nagy dicsőséggel hirdetett a Sínai-hegyen. Ha a Sion hegyéhez járulunk – Jézushoz, az új szövetség közbenjárójához és a meghintés véréhez –, megszabadulhatunk a bűntől, a törvénszegéstől. Sion hegyén Isten trónjának alapja az Ő törvénye. Trónjáról ugyanolyan »villámlások, mennydörgések és szózatok« érkeznek, mint a Sínai-hegyről, mert ott ugyanez a törvény él. De ez a »kegyelem trónja«, ezért a mennydörgések ellenére bátran járulunk elé, bízva abban, hogy kegyelmet nyerünk Isten előtt – aki mindenek Bírója, és a kegyelem trónján ül. Azonban a szükség idején is kegyelmet találunk előtte – segít a bűn kísértésének legyőzésében –, mert középen ott áll a megöletett Bárány (Jel 5,6), akinek szívéből élő víz folyamai áramlanak, és azok »az élet lelkének törvényét« hozzák el számunkra Krisztus szívéből. Ha a vízből iszunk, benne megfürdünk, akkor megtisztulunk minden bűntől.” (Ellet J. Waggoner: *Az örömhír*, 167–168. o.)

4 Mi mindent foglal magában az, hogy „ígéret gyermekei” vagyunk?

- „Mi pedig, testvéreim, Izsák szerint, ígéret gyermekei vagyunk. De amint akkor a test szerint született üldözte a Lélek szerint valót, úgy most is.” (Gal 4,28–29)

.....

Az apostol megismétli a korábbi kijelentést, mely szerint Ábrahám utódai azok, akik hisznek a neki adott ígéretekben. De azt is tartalmazza a kijelentés, hogy mindenki, aki Krisztust, a

megígért magot elfogadja, Izsákhhoz hasonlóan az ígéretek örökösévé lesz. Nem szolgál tehát, hanem Isten gyermeke, aki teljes joggal igényelheti az Atya támogatását, hasonlóan ahhoz, ahogyan ezt Jézus is tette földi életében. Éppen ez a mennyei segítség tesz bennünket szabaddá, ez teszi lehetővé, hogy valóságosan is megtisztuljunk a bűntől, és többé már ne kelljen rá emlékeztetni. Ám az apostol másik korábbi kijelentéséből (Gal 4,5–6) is következik, hogy az Atya ugyanúgy tekint ránk, ahogyan Krisztusra, és a rá vonatkozó kijelentések ránk is teljes mértékben vonatkoznak, akik közösségre lépünk vele. A bűntől való megtisztulásunk nem csupán nekünk használ, hanem ugyanúgy a „világ világosságára” szolgál, ahogyan Krisztus büntelen élete is. Így teljeseedik be általunk is az, hogy „megáldatik benned és a te magodban a föld minden nemzetsége”.

Amikor Pál arról beszél, hogy „a test szerint való üldözte a Lélek szerint valót”, akkor nem csupán a külső üldözésekre gondol, amelyek elsőként a zsidóság részéről érték a Krisztuskövetőket. Ezen túlmenően az ember bensőjében is „üldözés” támad, mert Sátán a bűnre hajló természetünk felszításával kívánja semlegesíteni mindazt, amit Isten az újjászületett belső emberünkön keresztül végez. Ilyen értelemben is igaz, hogy belső emberünknek is fel kell szabadulnia korábbi szolgálai állapotából, hogy szabadon engedelmeskedhessen Istennek.

5 Hogyan maradhatunk mindenkor az ígélet gyermekei?

- „De mit mond az Írás? Űzd ki a szolgát és az ő fiát, mert a szolgáló fia nem örököl a szabad nő fiával.” (Gal 4,30)

.....
.....

Ez a kijelentés elsődlegesen arra vonatkozott, hogy akik az Ábrahámtól való testi leszármazásban bíznak, azok nem örökölhetik az Ábrahámnak adott ígéreteket, amelyek hit alapján nyerhetők el. De ezen túlmenően saját lelkünk állapotára is vonatkoztathatjuk őket. Ahogyan Ábrahám kénytelen volt elűzni Hágárt és Ismáelt, mert csakis a megígért gyermek lehetett az örökös, úgy kell nekünk is száműznünk mindazt, ami akadályozza az örökség elnyerését. Meg kell szabadulnunk mindattól, ami szolgaságba taszítana bennünket: ezek pedig a megromlott természetünk cselekedetei. Nem lehetünk egyszerre szolgák és szabadok, csak vagy az egyik, vagy a másik. Ha a megigazító cselekedetekben bizakodunk, a szolgaság állandósul, mert kizárjuk az életünkből Istent, aki képes lenne valódi szabadulást adni. A test cselekedeteinek kiűzését viszont csakis az Istennel való hitbeli kapcsolatban érhetjük el, amelynek révén „megerőtlenül a bűn teste” (Rm 6,6) – ha rendszeresen Istennek engedünk, Sátán egyre kevésbé lesz képes felszítani természetünk bűnös hajlamait.

6 Mit jelent és mit nem, hogy szabadok vagyunk?

- „Annakokáért, atyámfiai, nem vagyunk a szolgáló fiai, hanem a szabadoséi.” (Gal 4,31)
- .....
- .....
- .....

A bűn jelentkezik a kívánságainkban a legigazabb újjászületés és keresztség után is. Megromlott természetünktől – amelyen keresztül Sátán e kívánságokat felszínre hozza és kísértő hata-

lommá teszi – csak testünk újjáteremtésekor, a feltámadás vagy elváltozás nyomán szabadulunk meg, Jézus visszajövelekor. Amíg e földön élünk, állandóan meg kell tagadnunk a bűnt önmagunkban. Jézus világosan tanította, hogy az igazi tanítványság abban áll, hogy mindennap megtagadjuk önmagunkat (Lk 9,23). Nem létezik olyan megtért vagy megszentelődött állapot ezen a földön, amikor a szüntelen küzdelem, a szüntelen vigyázás kívánalma megszűnne, hiszen ez még Krisztus földi életében is szükségszerű volt: Zsid 5,7–9.

Az újjászületés nagy jelentősége azonban abban van, hogy az elme és a lelkiismeret most már világos, szívünk a bűn ellen Istenhez fordult, és tudjuk, hogy kihez folyamodhatunk teljes bizalommal győzelmes erőért. Milyen pozitív választásra is van lehetőség immár, ha felszabadultunk elménkben és szívünkben a bűn uralma alól, nem vagyunk a Sátánnak és a bűnnek való engedelmeskedés kényszere alatt, hanem odaszánhatjuk magunkat „igazság fegyvereiül az Istennek”! Így visszanyertük a tényleges választási szabadságunkat. Az ember számára a legnagyobb életcél ez.

---

*Az e heti adomány a szociális osztályt támogatja.
– A közösség szociális osztálya a rászorulókat anyagi
vagy természetbeni támogatásban részesíti, a szükségleteknek
megfelelően és a lehetőségekhez mérten.*

Élet az elnyert szabadságban

¶ Hogyan élhetünk helyesen a Krisztusban elnyert szabadsággal?

- „Annakokáért a szabadságban, melyre minket Krisztus megszabadított, álljatok meg, és ne kötelezzétek meg ismét magatokat szolgaság igájával. Íme én, Pál mondom néktek, hogy ha körülmetéltedtek, Krisztus néktek semmit sem használ.” (Gal 5,1–2)
- .....
- .....

A levél 5. fejezetének eleje szerves folytatása a 4. fejezetben elmondottaknak. Pál többféle megközelítésben kifejtette, hogy a Jézusban elnyert szabadság semmiképpen nem egyeztethető össze a korábbi szolgálai állapottal: az utóbbit a bűnnek való alávetettség, a törvény kárhoztatása jellemezte, az előbbit pedig az ettől való mentesség, Krisztus befogadása nyomán. Itt az ideje, hogy levonja az ebből fakadó gyakorlati következtetéseket.

A szabadság abban áll, hogy amikor átadjuk magunkat Krisztusnak, önként engedelmeskedhetünk neki – míg korábban kényszerből, akaratumk kikapcsolásával engedelmeskedtünk a bűnnek, és ez a legnyomorúságosabb szolgaságba taszított bennünket. Nem elég, hogy meg voltunk kötözve, de erőnk sem volt, hogy a köteléktől megszabaduljunk. A két ál-

lapot közötti különbséget jól érzékeltetik Jézus azon gyógyításai, amikor magatehetetlen, betegség által megkötözött embereket gyógyított meg: ilyen például a 18 éve beteg asszony (Lk 13,10–17), vagy a 38 éve ágyban fekvő bethesdai beteg (Jn 5,1–9) meggyógyítása. Nem a további vétkezésre szabadulunk meg. Amikor Isten hatalmát hitben megragadva szabadokká válunk, elnyerjük azt a kiváltságot, hogy önként engedelmeskedhetünk neki, s amíg hitben járunk, szabadságunk megmarad és kiteljesedik, mert egyre több területen lehetünk képesek a szívbeli engedelmességre. Erre gondol Pál, amikor ezt mondja: „Álljatok meg a szabadságban, amire Krisztus megszabadított!” Addig lehetünk szabadok, ameddig hitben járunk.

Azonban folyton tudatában kell lennünk, hogy könnyen visszaeshetünk egyfajta szolgai állapotba, ha Isten helyét egy pótlék veszi át az életünkben. A galatak esetében ez a pótlék a ceremóniális törvény külsőségeinek betartása, közelebbről a körülmetélkedés volt. A tévtanítók azt akarták elhitetni, hogy e cselekedetre – amelyet Isten eredetileg az Ábrahámmal kötött szövetség jeléül adott – szükség van az üdvösséghez (vö. Ap csel 15,1: „Ha körül nem metélkedtek, nem üdvözülhettek.”).

Ha bármire szükség van az üdvösséghez Krisztus mellett, akkor Krisztus hatalmát elégtelennek nyilvánítjuk, ezért nem tud rajtunk segíteni. Ha mi magunk nem is metélkedünk körül, mert megértettük, hogy ennek jelentősége Krisztus áldozatával megszűnt, mindazonáltal számos más módon alkothattunk magunknak „istenpótlékot”, melyet az üdvösség feltételévé teszünk Krisztus mellett, sőt helyette: szinte nincs olyan kegyes cselekedet, amelyet fel ne ruházhatnánk azzal a váraozással, hogy általa üdvözülünk.

„A körülmetélkedés ebben az apostoli levélben úgy jelenik meg, mint minden olyan cselekvés megtesztetője, amit az ember végez azért, hogy elérje a megigazulást. A külső, testi körülmetélkedés – amelyet a judaizáló tanítók el akartak végeztetni a pogányságból megtért hívőkkel, az üdvösség egyet-

len eszközöként állítva eléjük ezt a cselekedetet (lásd: Ap csel 15,1) – csak a test cselekedete, amely kizárja a Lélek munkáját. Tehát az igazság ez: ha az ember bármit is tesz azzal az elvárással, hogy azáltal üdvözzül – vagyis azt gondolja, hogy üdvösséget ad neki a saját cselekedete –, akkor neki Krisztus semmit sem használ (Gal 5,2). Ha Krisztust nem tökéletes Megváltóként fogadtuk el, akkor egyáltalán nem fogadtuk el. Ha Krisztust nem fogadjuk el annak, ami, akkor megtagadjuk. Más nem lehet, mint ami valójában. Krisztus nem osztatott részekre, nem osztozik senkivel és semmivel megváltói tisztén. Ezért könnyű belátni, hogy ha bárkit körülmetéltek azt állítva, hogy ezáltal elnyeri az üdvösséget, az a Krisztusban, az emberiség egyetlen és tökéletes Megváltójában való hit hiányát mutatta.” (Ellet J. Waggoner: *Az örömhír*, 180. o.)

2 Mi az „igazzá válás” reménységének egyetlen alapja?

- **„Bizonyoságot teszek pedig ismét minden embernek, aki körülmetélkedik, hogy köteles az egész törvényt megtartani. Elszakadtatok Krisztustól, akik a törvény által akarok megigazulni, a kegyelemből kiestetek. Mert mi a Lélek által, hitből várjuk az igazság reménységét.” (Gal 5,3–5)**

.....

.....

Az apostol egyértelművé teszi: ha valaki felveszi magára a törvény általi megigazulás ígáját – aminek adott esetben a körülmetélkedés lehet a jele –, akkor „elkötelezettje” a törvénynek, azt vállalja magára, hogy önerőből megtartja az egész törvényt. Egyértelmű, hogy ez teljesen lehetetlen. Aki önerőből akarja megtartani a törvényt, az kudarcra van ítélve. Ha pedig a kudarc

nyilvánvalóvá válik, akkor kétféle zsákutcába kerülhetünk. Az egyik az, hogy elcsüggedünk, és lemondunk a szabadulás lehetőségéről, kiegyezünk bűnös állapotunkkal. A másik út, hogy elhittetjük magunkkal: a cselekedetek által igazak vagyunk, és már nincs szükségünk szabadulásra. Az egyik út reménytelenséget, a másik öncsalást eredményez, és mindkettő igen megnehezíti, szinte lehetetlenné teszi Isten hatalmának megragadását.

Isten ezért más utat adott az igazzá váláshoz. Amit testi cselekedetekkel nem tehetünk meg – mert a bűn megrontotta erőnket –, azt a Lélek végzi el bennünk. Az „igazság reménysége” az igazzá válásra vonatkozó reménységet jelenti – Pál itt a gyakorlati igaz életet jelentő *dikaioszüné* szót használja. A „hitből várjuk” kifejezés nem azt jelenti, hogy tétlenül várakozunk a Lélek általi igazzá válásra, hanem azt, hogy a Lélek munkájától reméljük, hogy igazakká leszünk, és ennek érdekében hittel kérjük Istentől a Szentlelket. Nem a törvény cselekvése lesz számunkra a megigazulás forrása, hanem az, hogy Isten cselekszik bennünk a Lélek által, ezért a Szentlélek jelenlétét kell kérnünk Istentől, hogy igazakká válhassunk. Természetesen a Lélek által ugyanazt a törvényt töltjük be, amelyet önerőből képtelenek volnánk betölteni. Ám ahhoz, hogy ez bekövetkezzék, le kell mondanunk minden saját cselekedetről, és teljesen át kell adnunk a helyet a Lélek cselekvésének, akit hit által nyerünk el.

3 Hogyan nyerhető el a hit a gyakorlatban?

- „Mert Krisztus Jézusban sem a körülméltelkedés nem ér semmit, sem a körülméltelenség, hanem a szeretet által munkálkodó hit.” (Gal 5,6)
- .....
- .....

A görög szövegben a „nem ér semmit” azt jelenti: „nem képes semmire”. A hitre való képességünk nem attól függ, hogy körülmetélt vagy körülmetéletlen állapotban vagyunk-e, hanem hogy van-e hitünk, vagy pedig nincs. Ha van, akkor mindenre képesek vagyunk, ha pedig nincs, akkor bármit tehetünk saját erőnkből, nem tudunk igazakká válni, és folyton visszaesünk korábbi állapotunkba. Pál idejében a zsidók kiváltságnak tekintették a körülmetélkedést, és lenézték a pogányokat, akik ebben nem részesültek. Pál viszont határozottan kijelenti, hogy a külső cselekedet semmilyen formában sem képes arra, hogy igazzá tegyen, ezért a mérce a hit megléte vagy annak hiánya.

Az egyedüli cselekvő erő a „szeretet által működő hit”. Krisztus szeretetének befogadása és folyamatos megtapasztalása által juthatunk el arra a bizalomra, amely megtarthat minket az engedelmségben. A szeretet befogadása formálja át belső emberünket, és a hit cselekvése által maradhatunk meg ebben a szeretetben. Krisztus szeretetét a Lélek által tapasztaljuk meg (vö. Rm 5,5: „Isten szeretete kitöltetett a szívünkbe a Szentlélek által, aki adatott nekünk”). A hitre szintúgy a Lélek által lehetünk képesek: ha befogadjuk, Isten cselekszik bennünk. Ahhoz viszont, hogy befogadhassuk, kérnünk kell Istentől. Ezért szólított fel Jézus is több ízben, hogy kérjük a Szentlelket. Mivel a Lélekben van a megelevenítő erő, egyedül Ő tehet bennünket képessé a hitben járásra. És minél inkább elnyerjük a Lélek erejét, annál inkább megbizonyosodunk Isten szeretetéről, és annál nagyobb bizalomra leszünk képesek.

4 Mi gátolhatja a hitben való növekedést?

- „Jól futottatok; kicsoda gátolt meg titeket, hogy ne engedelmeskedjete az igazságnak? Ez a hitetés nem attól

van, aki titeket hív. Kis kovász az egész tésztát megkeleszti. Bizodalmam van az Úrban hozzátok, hogy más értelemben nem lestek; de aki titeket megzavar, elveszi az ítéletet, bárki legyen. Én pedig, testvéreim, ha még a körülmetélést hirdetem, miért üldöztetem mégis? Akkor eltöröltetett a kereszt botránja. Bárcsak ki is metszetrnék magukat, akik titeket bujtogatnak.” (Gal 5,7–12)

Pál a galatáknak írva nyilvánvalóvá teszi, hogy semmilyen külső erő nem képes eltántorítani bennünket a hittől, ha mi magunk ezt nem akarjuk. „Kicsoda gátolt meg titeket?” – teszi fel a kérdést. Egyedül a saját hitetlenségünk lehet a gátló erő. A hitetlenség „kovásza” ronthatja meg belső emberünket, egyedül ez gátolhatja meg, hogy igénybe vegyük Isten hatalmát. Hitetlenségünk nyomán folyamodunk ahhoz, hogy valami mással pótoljuk a Krisztusban való hitet. Ilyenkor kényelmesebb számunkra, hogy cselekedettel pótoljuk az Isten iránti bizalmat, mert nem vagyunk képesek bevonulni Isten jelenlétebe – emberi természetünk elszántan tiltakozik ez ellen, hiszen magához szeretné ragadni az irányítást, ami a megigazulást illeti. És így leszünk fogékonyak olyan tanítás befogadására, amely azzal kecsegtet, hogy saját cselekedeteink által is alkalmasakká válhatunk az üdvösségre – ahogyan ez a galaták esetében is történt. Pál nem csökkenti a tévtanítók felelősségét, sőt kemény szavakkal rója meg őket, de rámutat: rajtunk múlik, hogy engedünk-e ennek a befolyásnak. És annál könnyebben engedünk neki, minél távolabb vagyunk Istentől. Pál azonban bízik benne, hogy hallgatói előbb-utóbb felébrednek az „igézetből”, amelybe nagyrészt önhibájuk miatt kerültek.

A „kereszt botránya” kifejezés is arra utal, hogy a hit nélküli, cselekedetekben bízó ember számára botránkozást jelent az a gondolat, hogy Krisztus cselekszik érte. Magával Pállal is azért fordult szembe a zsidók többsége, mert nem tudták elviselni azt a tanítást, hogy saját cselekedeteikből nem válhatnak igazzá, csakis Krisztus áldozata és közbenjárása nyomán. A hitetlenség állapotában vonzóbbnak tűnik beleringatni magunkat abba a gondolatba, hogy saját üdvösségünk a kezünkben van, mert ez hízeleg emberi természetünknek. Ám ez olyan öncsalás, amelyből adott esetben csak számos kudarc és hitbéli bukás nyomán ébredhetünk fel, és sokkal nehezebben találhatunk vissza Istenhez.

„Az emberek szeretik azt képzelni magukról, hogy függetlenek. Semmi ellenvetésük sincs olyan jó dolgok ellen, amit önmaguk meg tudnak tenni. Prédikálhatunk »erkölcsöt« egy rablóbandának vagy pogányok tömegének, el is fogadják, ameddig azt hallják, hogy a saját erőfeszítéseik által szerezhetik meg. Valóban büszkének érezhetik magukat, mert az ilyen prédikáció azt mondja számukra, hogy ők már megigazultak önmagukban. De hirdessük csak a keresztet, tudassuk mindenkivel, hogy az emberben nem lakik semmi jó, és mindent ajándékként kell elfogadnunk – az emberek azonnal megbotránkoznak.” (Ellet J. Waggoner: *Az örömhír*, 185. o.)

5 Hogyan lehet a szabadság „ürügy a testnek”, és miként akadályozhatjuk ezt meg?

- „Mert ti szabadságra hívtatok, testvéreim; csakhogy a szabadság ürügy ne legyen a testnek, sőt szeretettel szolgáljatok egymásnak.” (Gal 5,13)

Az apostol azért fogalmazza meg figyelmeztetését, mert tudja, hogy emberi természetünk hajlamos visszaélni az elnyert szabadsággal. Az egyik zsákutca, amikor azt hisszük, hogy saját erőnkől is betölthetjük a törvényt. A másik viszont az, amikor szabadságunkra hivatkozva könnyedén vesszük a törvény kívánalmait, azt gondolva, hogy akár vétkezhetünk is, mert „Isten úgysis megbocsát”. Pál figyelmeztet, hogy nem szabad játszanunk ezzel a gondolattal, mert könnyen végzetes pályára tévedhetünk: az elbizakodottság útjára, amely komolyan visszavetheti, sőt akár meg is hiúsíthatja hitbeli fejlődésünket.

Aki felszabadult a bűn alól, az szolgálatra kapott elhívást: arra, hogy Istennek engedelmeskedjék, és a tőle elnyert szeretetet embertársaival megosztva szolgáljon nekik. A szabadság lényegét jól kifejezi a Jel 1,6-ban olvasható megfogalmazás: Krisztus „királyokká és papokká” tett minket. Királyokként hatalmat kapunk arra, hogy Krisztus erejét igénybe véve uralkodjunk önmagunkon, bűnre hajló természetünkön, papokként viszont megkapjuk azt a képességet, hogy Istent bemutassuk a többi embernek, és szolgáljunk nekik. E két dolgot cselekedve élhetünk helyesen a szabadságunkkal.

„Krisztusban mindnyájan királynak lettünk teremtvé. Ez azt mutatja, hogy az az emberi lény, aki felett a kereszténynek uralma van: saját maga. Az a nagyság Krisztus királyságában, ha az ember a saját lelkét irányítja. Uralkodhatunk az alacsonyabb rendű élőlényeken, a saját testünkön, de nem a felebarátainkon. Nekünk szolgálnunk kell őket. A legnagyobb szabadság a szolgálatban rejlik – abban a szolgálatban, melyet a felebarátainkért végzünk, Krisztus nevében. Aki a legnagyobb szolgálatot végzi – azt, amit az emberek a leginkább lealacsonyítónak ítélnék –, az a legnagyobb. Ezt mi Krisztustól tanulhatjuk meg, aki királyok Királya és uraknak Ura, mert Ő mindenki szolgája. Úgy szolgál, ahogyan senki más nem szolgálna, nem is tudna szolgálni. Isten szolgálói mindnyájan királyok.” (Ellet J. Waggoner: *Az örömhír*, 186–187. o.)

6 Mi a törvény tökéletes betöltésének útja, és hogyan valósul meg?

- „Mert az egész törvény ebben az egy igében teljeseedik be: Szeresd felebarátodat, mint magadat. Ha pedig egymást marjátok és faljátok, vigyázzatok, hogy egymást fel ne emésszétek.” (Gal 5,14–15)
- .....
- .....
- .....

Korábban már utaltunk rá, hogy az Istenben való békesség hiánya egymás közötti kapcsolatainkban is békétlenséget és torzsalkodást eredményez. Most Pál erre mutat rá a galaták esetében. Kijelenti: „Egymást marjátok és faljátok”, tehát feltehetően viszálykodás, versengés és marakodás ütötte fel a fejét közöttük. Éppen ez mutatja meg, hogy önerőből képtelenek vagyunk betölteni Isten törvényét. Az igazság gyümölcsei csak akkor jelenhetnek meg az életünkben, ha az Istennel való szeretetkapcsolatunk töretlen. Ha ez hiányzik, bármennyire is igaznak hisszük magunkat, cselekedeteink leleplezik életünkben az igazság fájó hiányát. Pál arra hívja fel a figyelmet, hogy Isten törvénye, igazsága a szeretetben ölt testet, ezért a törvény betöltése nem más, mint a szeretet folyamatos gyakorlása. Ezt semmiképpen sem tölthetjük be, ha nem vagyunk élő kapcsolatban Istennel.

Ha ellenben jelen van a Krisztussal való közösség, az a szeretet folyamatos kiáradását fogja eredményezni, Jézus ígérete szerint: „Aki hisz énbenem, mint az Írás mondotta, élő víznek folyamai ömlenek annak belsejéből.” (Jn 7,38) Amilyen mértékben befogadjuk Isten szeretetét, olyan mértékben fog kiáradni is környezetünkre. A valódi szeretetet lehet ideig-

óráig mímelni, de a végtelenségig nem: az emberi szeretet általában zátonyra fut mások hibáin, vagy azon, hogy feltételekhez kötjük a szeretet cselekvését. Az isteni szeretet ellenben még a bántást és a támadást is jóval viszonozza, és nem függ a szeretet tárgyától, hanem átformálja őt. Ám erre a szeretetre csak a Lélek által lehetünk képesek: akkor valósíthatjuk meg, ha naponként „vesszük a Szentlelket”, és töltekezünk általa Isten szeretetével. És ha egy közösségben érvényre jut az isteni szeretet, akkor ez nem csupán egymás számára jár áldásokkal, hanem a szolgálatot is hatékonyá teszi: ha akár két ember egyesül a szeretetben, sokkal hatékonyabban mutathatják be Istent a világnak. Nem csupán a törvény betöltése valósul meg tehát Isten szeretetének befogadása és továbbadása által, hanem csakis ezáltal lehetünk Isten tanúi a világ előtt, és vonzhatunk hozzá embereket. Rajtunk keresztül is megnyilvánulhat az a szeretet, amely embereket arra készíthet, hogy Istent keressék, és bizalmi kapcsolatba kerülhessenek vele.

---

*Az e heti adomány a Sola Scriptura Teológiai Főiskolát támogatja.
– Hozzájárulás a közösség által fenntartott főiskola
működési költségeihez.*

A test cselekedetei és a Lélek gyümölcse

¶ Milyen mélyen romlott meg az emberi természet? Mi az, amire az ember önmagától képes, és miért nem tud saját erejéből jót cselekedni?

- „Mondom pedig, Lélek szerint járjatok, és a test kívánságát véghez ne vigyétek. Mert a test a lélek ellen törekszik, a lélek pedig a test ellen; ezek pedig egymással ellenkeznek, hogy ne azokat cselekedjétek, amiket akartok. Ha azonban a Lélektől vezéreltetek, nem vagytok a törvény alatt. A test cselekedetei pedig nyilvánvalók, melyek ezek: házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás, bálványimádás, varázslás, ellenségeskedések, versengések, gyűlölködések, harag, patvarkodások, viszszavonások, pártütések, irigységek, gyilkosságok, részegség, dobzódások, és ezekhez hasonlók: melyekről előre mondom néktek, amiképpen már ezelőtt is mondtam, hogy akik ilyeneket cselekszenek, Isten országának örökösei nem lesznek.” (Gal 5,16–21)
- „Nem teremhet jó fa rossz gyümölcsöt; romlott fa sem teremhet jó gyümölcsöt.” (Mt 7,20, vö. Rm 7,18; 8,7–9)

.....

.....

.....

A „test cselekedetei” kifejezés nyilvánvalóan nem azt jelenti, hogy csupán a tagjaink bűnösök, hiszen maga Jézus utalt rá, hogy „a szívből származnak a gonosz gondolatok”, amelyek azután tettekké válhatnak. Olyan mélyen megfertőződünk a bűn miatt, hogy „romlott fák” lettünk, és semmi jó nem lakik bennünk. Az igei felsorolásban „a test cselekedetei” között nem csupán botrányos bűnök szerepelnek, hanem ott találjuk a versengést és az irigységet is, amelyek „kegyes”, buzgó vallásosság mellett is uralhatják a lelkünket. Ebben az esetben nem a bennünk élő Krisztus, az Isten iránti szeretet irányítja tetteinket, hanem a saját önzésünk készletet még a jó cselekedetekre is.

Mi különbözteti meg a farizeusi, „törvénybeli igazság tekintetében feddhetetlen” vallásosságot a „Lélek szerint járó” keresztény életének gyümölcseitől? A különbség kívülről nem mindig nyilvánvaló, még önmagunkat is becsapjuk. De ha Isten jelenlétében vizsgáljuk indítékainkat, Lelke által felfedi az igazságot. Megláthatjuk önmagunkban a test cselekedeteit, a megromlott emberi természet megnyilvánulásait. Laodicea „igazsága” és Krisztus igazsága nem ugyanaz. A fehér ruha, amelyet ma is kínál nekünk, csak akkor lehet a miénk, ha maradéktalanul befogadjuk Őt, ha Isten Lelke lakik bennünk.

„Lehetetlen, hogy saját erőnkől kimenekülhessünk a bűn örvényéből. Szívünk hajlamai gonoszak, és ezen nem tudunk változtatni. »Ki adhat tisztát a tisztátalanból? Senki.« (Jób 14,4) »Mert a test gondolata ellenségeskedés Isten ellen; minthogy Isten törvényének nem engedelmeskedik, mert nem is teheti.« (Rm 8,7) A nevelésnek és képzésnek, az akaratfejlesztésnek és igyekezetnek megvan a jelentősége, de e tekintetben teljesen tehetetlen. Külsőleg kifogástalan magaviseletet eredményezhet ugyan, de a szívet átalakítani és a cselekvés titkos rugóit megtisztítani nem tudja. Előbb egy felsőbb hatalomnak kell a szívben működnie; felülről jövő új életre van szükség, mielőtt a bűnös ember a szentség állapotába juthat.

Ez a hatalom: Krisztus. Egyedül az Ő kegyelme képes a lélek holt erőit megeleveníteni, és Istenhez, szentséghez vezetni.” (Ellen G. White: *Krisztushoz vezető lépések*, A bűnösnek Krisztusra van szüksége c. fejt.)

2 Isten Lelkének befolyása által milyen jellemtulajdonságok fejlődnek ki és érlelődnek bennünk?

- „De a Lélek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség.” (Gal 5,22)
- .....
- .....

Az Ige szerint a Szentlélek munkálja életünkben azokat a gyümölcsöket, amelyek a krisztusi jellem ismertetőjelei. Ezekről részletesen szólt 2010/1. negyedévi tanulmányunk, most csak rövid áttekintésként gondoljuk át, miért csupán mennyei befolyással érhetők el ezek a jellemtulajdonságok.

Mindenekelőtt a legfőbb krisztusi jellemvonást említi az apostol a felsorolásában, mert Isten a szeretet, és törvényének lényege is ez: „Annakokáért a törvény betöltése a szeretet.” (Rm 13,10)

Amikor Isten Igéje szeretetről beszél, akkor tudnunk kell, hogy ez nem azonos az emberi világban tapasztalt és gyakorolt szeretettel, amelyet érzelmek vagy különféle érdekek irányítanak. A görög *agapé* szóval fejezi ki a Biblia az Istentől származó, viszonzástól független, önzetlen és önfeláldozó szeretetet. A szeretet himnuszában Pál apostol utal arra, hogy az önző ember is képes bizonyos áldozatokra, jótettekre, mégis hiányozhat szívéből az isteni szeretet. Tehát mindenekelőtt azt kell megértenünk és megismernünk, milyen is az Is-

ten szeretete. Isten nem válogat: kivétel nélkül mindenkit szeret. Teljesen együtt érez minden emberrel, ad és szolgál szüntelenül, a szükségletek szerint. Nincs határa a szeretetének: kész a legnagyobb áldozatot meghozni minden teremtményéért, az ellenségeiért, a gonoszokért is.

Amikor megismerjük Isten szeretetét, és szembesülünk saját önzésünkkel, óriási szakadékot láthatunk a kettő között. Sokan megállnak itt, és azt mondják: egyedül csak Isten képes ilyen szeretetre, de mi emberek vagyunk. Megtesszük, ami tőlünk telik, adunk, akinek tudunk, igyekszünk minél több emberen segíteni, de többre nem vagyunk képesek. De ha megelégszünk ennyivel, akkor hiába fáradunk és hozunk áldozatokat: ez a szeretet nem tesz bennünket Isten gyermekeivé, és nem tesz alkalmassá az üdvösségre. Többre, a teljességre kell törekednünk: Krisztus befogadásával, a Szentlélek munkájának naponkénti igénylésével az Ő szeretete költözhet a szívünkbe, és képesíthet bennünket az önzetlen szolgálatra.

„Isten gyermekei azok, akik részesei az isteni természetnek. Nem a magas állás, nem a születés vagy nemzetiiség, sem a vallási kiváltságok nem tesznek bennünket az isteni család tagjaivá, hanem egyedül a szeretet – olyan szeretet, amely minden embert átölel. Egyedül Isten Lelke ad a gyűlöletért cserébe szeretetet. A hálátlanokkal és gonoszokkal szemben tanúsított barátságos magatartás, a jóindulat azokkal szemben, akiktől semmit sem várhatunk, ismertetőjele a mennyei királyi családnhoz való tartozásnak. Ez a leghatározottabb bizonyíték, amellyel a Magasságos gyermekei igazolják küldetésüket.” (Ellen G. White: *Gondolatok a hegyi beszédről*, Szeressétek ellenségeiteket c. fejelet)

„Az igazi szeretet, amely a mennyben született, nem önző és nem állhatatlan. Nem emberi elismerés függvénye. Aki elfogadja Isten kegyelmét, annak a szívében túlrad a szeretet Isten iránt, és azok iránt, akikért Krisztus meghalt. Nem harcol az elismerésért. Nem azért szeret, mert őt sze-

retik, és a kedvében járnak. Nem azért szeret másokat, mert elismerik érdemeit, hanem azért, mert Krisztus megváltottai.” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, A kovász c. fejj.)

Isten szeretetének megismerése és közvetítése részesít bennünket abban az örömben is, amely szintén a Lélek gyümölcse:

„Vannak, akik úgy gondolják, hogy a vidámság ellentmond a keresztény jellem méltóságának, azonban ez tévedés. **A menny maga az öröm.** Ha összegyűjtjük lelkünkben a menny örömét, és amennyire lehetséges, kifejezzük azt szavainkkal és magatartásunkkal, ez kedvesebb menyeyei Atyánk előtt, mint ha komorak és szomorúak volnánk. **A Jézusnak végzett szívélyes, készséges szolgálat napfényes vallást eredményez.** Azok, akik közvetlen közlelről követték Jézust, nem voltak komorak. Krisztusban örök világosság, béke és öröm van.” (Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnyomán*, Öröm c. fejj.)

Az Isten iránti engedetlenség, a bűn következménye a félelem, aggodalom, harag, irigység is, pedig mindenki vágyik a békére, nyugalomra. Jézus az Istennel való megbékélés maradandó áldását ígéri: „Békességet hagyok néktek, az én békességemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, amint a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen!” (Jn 14,27)

„Sok embernek nincs sem békéje, sem nyugalma. Sokan állandó izgalomban élnek, és engedik, hogy az indulat és a szenvedély uralja szívüket. Nem tudják, mit jelent békét és nyugalmat találni Krisztusban. Olyanok, mint a kormány vagy horgony nélküli hajó, melyet ide-oda hány a szél. De azok, akiknek elméjét a Szentlélek irányítja, alázatosan és szelíden járnak, mert Krisztus seregében dolgoznak, aki tökéletes békét ad nekik. Akiket viszont nem a Szentlélek irányít, olyanok, mint a háborgó tenger.” (Ellen G. White: „*A Szentlélek eljő reátok*”, 73. o.)

Isten Lelke abban is segítségünkre van, hogy a tőle nyert szeretetet a helyzetekhez, szükségletekhez mérten gyakorolni

tudjuk, amint a következő néhány „gyümölcsben” ez kifejeződik: *szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség, önuralom*. Jézus arra készítette hallgatóit, hogy vizsgáljanak meg mindenkit, aki Isten nevében jön hozzájuk, mert „gyümölcsseikről ismeritek meg őket”. Vajon a mi életünk gyümölcssei miről tanúskodnak?

„Arra kell nevelnünk szívünket, hogy legyen könyörületes, kedves, szelíd, telve megbocsátással és együttérzéssel... Az Úr Lelke megnyugszik rajtad, míg dicsőségről dicsőségre átváltozol, jelmeded átalakul, egyre több erőt kapsz, s egyre jobban és jobban tükrözöd vissza Jézus drága képmását. Nekünk, keresztényeknek nem szabad keményszívűnek és megközelíthetetlennek lennünk. Magatartásunknak Krisztust kell tükröznie, jellemünknek pedig a mennyei kegyelem szépségét kell magán viselnie. Isten jelenlétének kell velünk lakoznia, s bárhol vagyunk, árásszunk fényt a világra! A körülötted élőknek fel kell ismerniük, hogy a menny légköre leng körül téged.” (Ellen G. White: *„A Szentlélek eljő reátok”, Gyümölcsstermés a Lélek által c. fej.*)

3 Miért van olyan nagy jelentősége ezeknek a jellemvonásoknak az örök sorsunk szempontjából? A mennyei ítéletben milyen szerepe van a cselekedeteinknek?

- „Az ilyenek ellen nincs törvény.” (Gal 5,23)
- „Nincsen azért immár semmi kárhoztatásuk azoknak, akik Krisztus Jézusban vannak, akik nem test szerint járnak, hanem Lélek szerint.” (Rm 8,1)

.....

.....

.....

Cselekedeteink, jellemvonásaink tükrözik azt, hogy életünket ki irányítja. Átadtuk-e valóban Isten Lelkének a vezetést gondolataink, indítékaink felett is, vagy pedig test szerint járunk, és önző emberi természetünk ural bennünket? Ez nem egyszeri döntés következménye csupán, hanem folyamatos átadás és a mennyei való állandó kapcsolat eredménye. A „Krisztusban maradás”, „Lélek szerint járás” lehet üdvösségünk bizonyosságának egyedüli alapja.

4 Milyen küzdelmet igényel részünkről, hogy teljesen átadjuk és alárendeljük magunkat Isten akaratának?

- **„Akik pedig Krisztuséi, a testet megfeszítették indultaival és kívánságaival együtt.”** (Gal 5,24, vö. Mt 5,29–30; Kol 3,5)
- .....
- .....
- .....

Mivel önző énünket kell megtagadni, hogy Krisztus élhessen bennünk, ez fájdalmas küzdelemmel jár. Jézus a kéz és láb levágásához, a szem kivájásához hasonlította azt a döntést, amikor lemondunk saját vágyainkról azért, hogy neki élhessünk.

„Áldozathozatalt követel, ha Istennek adjuk át magunkat. Ez azonban csupán alantasabb dolgaink feláldozása a magaszosabbért, a testi feláldozása a lelkiért, a mulandó feláldozása az örökkévalóért. Istennek nem szándéka, hogy megsemmisítse akaratunkat, hiszen szándékát csakis az akarat segítségével tudjuk megvalósítani. Neki kell átadnunk az akaratunkat, hogy azután visszakapjuk, de már megtisztítva, finomítva, és a szeretet által úgy Isten-

hez kötve, hogy az Úr rajtunk keresztül áramoltathassa a szeretet és az erő hatalmas árjait. Bármilyen keserűnek és fájdalmasnak tűnik is ez az átadás a makacs, konok szív előtt, mégis áldás lesz számára: „Jobb tenéked.” (Ellen G. White: *Gondolatok a hegyi beszédről*, A törvény szelleme c. feje.)

5 Mit jelent mindennapi életünkben a Szentlélek vezetése, hogyan lehet Istennel járni?

- „Ha Lélek szerint élünk, Lélek szerint is járunk.” (Gal 5,25)

.....
.....
.....

A fizikai és lelki élet is Isten Lelkétől származik. Nem ellentmondásos az, ha mégis tőle függetlenül akarunk dönteni valamiben, és tenni a dolgainkat? Mennyire fontos számunkra, hogy vele közösségben, általa éljünk, naponta átadva neki az irányítást?

6 Mire kell a legfőképpen ügyelnünk, hogy Istennel fenn tartott közösségünk meg ne szakadjon? Miért olyan veszélyes az a lelkület, amelyről Pál ír?

- „Ne legyünk hiú dicsőségkívánók, egymást ingerlők, egymásra irigykedők!” (Gal 5,26)

.....
.....

Milyen sokszor ilyen a lelkületünk, és nem is rettenünk meg tőle eléggé! Pedig éppen ebben volt Sátán lázadásának a gyökere, és ma is a viszály, békétlenség, egymás elleni harc legfőbb okozója. Ami pedig még veszélyesebb számunkra, hogy elűzzük lelkünkben Isten Lelkét, megszomorítva Őt, magunkat pedig megfosztjuk jelenlétének áldásaitól.

„Sátán ujjong, ha Isten gyermekeit – különösen a felelős tisztséget betöltőket – ráveheti, hogy az Istennek járó dicsőséget maguknak tulajdonítsák. Ekkor győzött felettük. Ez a legsikeresebb módszere mások romlásba döntésére.

Ő maga is így bukott el. Isten azért adott igéjében annyi példát, amelyek bemutatják az önfelmagasztalás veszélyeit, hogy őrködjünk Sátán csalásaival szemben. Nincs a természetünknek olyan ösztöne, olyan szellemi adottságunk vagy szívbeli indítékunk, amelynek ne kellene percről percre Isten Lelkének ellenőrzése alatt állnia. Nincs Istennek olyan áldása, vagy az emberre mért próbája, amelyet Sátán ne akarna és ne tudna felhasználni a lélek megkísértésére és elvesztésére, ha csak a legkisebb alkalmat szolgáltatjuk. Ezért bármilyen nagy világgossággal rendelkezzen is valaki, bármilyen mértékben élvezze is Isten kegyelmét és áldását, járjon mindenkor alázatosan az Úr előtt, és kérje hittel, hogy irányítsa gondolatait és uralkodjék indulatain!” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, A sziklából víz fakad c. feje.)

Az e beti adomány az irodalmi alapot támogatja. – Hozzájárulás a Bibliaiskolák Közössége Könyvkiadónál megjelentetett kiadványok és a kiadó működési költségeihez.

Gyakorlati kereszténység a közösségben

Il Hogyan segíthetünk egymásnak a bűn felismerésében és elhagyásában? Mire kell ügyelnünk, amikor a testvérünket „útbaigazítjuk”?

- „Atyámfiái, még ha előfogja is az embert valami bűn, ti lelkiek, igazítsátok útba az olyant szelídségnek lelkével, ügyelvén magadra, hogy meg ne kísértessél te magad is.” (Gal 6,1, vö. Mt 18,15; 3Móz 19,17–18)
- .....
- .....
- .....

Pál apostol kifejezése: *előfogja* (jelentése még: *utoléri, rajtakapja*) a bűn, arra is utal, hogy a bűnös emberre úgy tekintünk, mint áldozatra. Bár mindenki felelős a tetteiért, de nem feltétlenül azonosul a bűnnel, amely őt legyőzte. Az *útbaigazításként* fordított kifejezés is jelentőségteljes, mert a görögben eredetileg orvosi szakkifejezés szerepel: *kificamodott tagot, testrészt helyretenni*. Így érthető, hogy Pál a legkíméletesebb bánásmódra int, amikor a bűn áldozatául esett, lelkileg beteg ember kezeléséről ír. Át kell gondolnunk, hogy a gyógyítás, a helyreállítás, a testvérünk megnyerése-e a célunk, vagy az, hogy még nagyobb fájdalmat okozunk neki.

„Addig nem tudtok áldásos hatást gyakorolni másokra, amíg tulajdon szíveteket meg nem aláztátok, meg nem tisztítottátok, és Krisztus kegyelme által szelíddé nem tettétek. Míg csak azt nem érzed, hogy le tudsz mondani a tekintélyedről, sőt az életedről azért, hogy megmentsd tévelygő testvéredet, addig nem vetted ki szemedből a gerendát, és nem vagy alkalmas segítség senki számára. Gáncsoskodással, szemrehányással még senkit sem térítették vissza a helytelen útról – viszont sokakat elűztek már így Krisztustól. A gyengéd lelkület, a szeretetteljes, megnyerő viselkedés megmentheti a tévelygőt, és bűnök sokaságát fedezheti el. Ha Krisztus jelleme nyilatkozik meg benned, ez átalakító erővel érinti majd környezetet. Krisztus legyen észlelhető benned naponta, Ő majd kinyilatkoztatja igéjének teremtő erejét – azt a gyengéd, kérlelő, mégis csodálatosan áldásos hatást, hogy Urunk és Istenünk szépséges képmására teremtse újjá mások lelkét.” (Ellen G. White: *Gondolatok a hegyi beszédről*, Gáncsoskodás helyett mutass jó példát! c. fej.)

„Ne felejtsetek el, hogy nem tudtok olvasni a szívekben! Nem tudjátok, milyen indítékok húzódnak az általatok rossznak tartott cselekedetek mögött. Sokan nem részesültek megfelelő nevelésben, torzult jelleműek, nehéz természetűek, faragatlanok, nem egyenesek. De Krisztus kegyelme átformálhatja őket. Soha ne írjátok le őket, soha ne hajszoljátok csüggedésbe vagy kétségbeesésbe őket, ezt mondván: »Csalódást okoztál nekem, nem próbálok segíteni rajtad!« A feldúltan mondott néhány elhamarkodott szó – csak az, amit véleményünk szerint megérdemelnek – elvághatja befolyásunknak azt a fonálát, amely szívüket a mi szívünkhöz köthette volna. A következetes élet, az elnéző türelem, a bosszantással szemben is nyugodt lelkület mindig a legmeggyőzőbb érv és a legkomolyabb vonzerő. Ha olyan alkalmaitok és előnyeitek van-

nak, amelyek másoknak nem jutottak osztályrészül, vegyétek ezt figyelembe, s legyetek mindig bölcs, figyelmes és kedves tanítók!

Az ítéletig nem fogjátok megtudni, milyen befolyása volt a következetlenek, oktalanok, érdemtelenek iránti kedves, tapintatos viselkedésnek. Amikor hálátlansággal és a szent feladatok elárulásával találkozunk, megvetésünknek vagy felháborodásunknak adunk hangot. Ezt a vétkeket el is várják. Felkészültek rá. De a kedvesség, a türelem meglepi őket, gyakran megszólaltatja jobbik énjüket, és egy nemesebb élet utáni vágyat ébreszt bennük.” (Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnyomán*, Kapcsolataink c. fejelet)

2 Mit nevez Pál apostol Krisztus törvényének? Milyen kiapadhatatlan forrásból meríthetünk, és hogyan adhatjuk tovább ezt a szeretetet?

- „Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét.” (Gal 6,2)
  - „Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek; amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást! Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok.” (Jn 13,34–35)
  - „A szeretet soha el nem fogy.” (1Kor 13,8)
- .....
- .....
- .....

Krisztus törvénye az általa gyakorolt szeretet, amelyet csak tőle tanulhatunk meg. Mivel a forrása örökkévaló és végtelen, ezért nem fogyhat el, és nem hülhet ki. Ha mégis ezt ta-

pasztaljuk, akkor vissza kell térnünk az élet és szeretet forrásához, és nem másoktól várni azt, hogy töltsék be szeretetigényünket.

3 Mivel, hogyan tölthetjük be Krisztus törvényét?

- „Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét.” (Gal 6,2)
  - „Hogy ne legyen hasonlóság a testben, hanem ugyanarról gondoskodjanak egymásért a tagok. És akár szenved egy tag, vele együtt szenvednek a tagok mind; akár tisztességgel illetetik egy tag, vele együtt örülnek a tagok mind.” (1Kor 12,25–26)
- .....
- .....
- .....

Egymás terhének hordozása az együtt érző, gondoskodó szeretet megnyilvánulása. Sokszor annyira lekötnek bennünket a saját gondjaink, hogy eltávolodunk egymástól, sokszor nem is ismerjük a másik nehézségeit. Az is visszatart minket a testvéreinkkel való gondos törődéstől, hogy pluszterhernek érezzük a sajátunk mellett, s úgy gondoljuk, ehhez nem lenne elég erőnk. Pedig számunkra is áldás és öröm lehetne mások bátorítása és erősítése. Biztosan volt már részünk ilyen tapasztalatban, amikor a saját gondjaink eltörpültek, aggodalmaink megszűntek, miközben valakit vigasztalni próbáltunk. Ha megtanuljuk átadni a terheinket Krisztusnak, akkor nem fogunk összeroppanni sem a saját magunk, sem mások nehézségeinek súlya alatt.

„Önző élettel nem lehet Isten ügyét szolgálni. Isten ügye az elnyomottak és szegények ügye. Krisztus állítólagos követőinek szívéből hiányzik Krisztus együtt érző szeretete. Jobban kellene szeretnünk azokat, akikben Krisztus olyan nagy értéket látott, hogy az életét adta üdvösségükért... A keresztyén jelleme akkor jut el a tökéletességre, amikor benső énje állandóan arra készíti, hogy másokon segítsen; amikor a menny napfénye tölti be szívét, s ez arcáról is sugárzik. Nem juthatunk közösségre Istennel, ha nem ápoljuk a kapcsolatot embertársainkkal, mert benne, aki a világegyetem ura, együtt van mind az isteni, mind az emberi. Ha közösségre lépünk Krisztussal, a szeretet láncának arany láncszemei egybekapcsolnak embertársainkkal; akkor krisztusi szánalmat és könyörületet tanúsítunk; akkor nem várjuk meg, amíg a szegényeket és nyomorultakat elénk hozzák; akkor nem kell a mások fájdalma miatti szánakozást kicsikarni belőlünk, mert olyan természetességgel fogunk szolgálni a nélkülözőknek és szenvedőknek, mint ahogy Krisztus »széjjeljárt, jót tévén« (Ap csel 10,38). Ahol szeretet és együttérzés ébred, ahol valaki a másik ember felé fordul, hogy fölemelje, ott Isten Lelke munkálkodik.” (Elen G. White: *Krisztus példázatai*, Ki az én felebarátom? c. feje.)

4 Milyen tömör kijelentéssel foglalja össze Pál az önhittség ellentmondásosságát és veszélyeit?

- „Mert ha valaki azt véli, hogy ő valami, holott semmi, önmagát csalja meg.” (Gal 6,3)
- „Mivel ezt mondod: Gazdag vagyok, és meggazdagodtam, semmire nincs szükségem – és nem tudod, hogy te vagy a nyomorult, nyavalyás, szegény, vak és mezítelen.” (Jel 3,17)

„Semmi sem sérti úgy Istent, és semmi sem veszélyezteti annyira az ember lelki életét, mint a gőg és az önelégültség. A bűnök között ez a legreménytelenebb, a legnehezebben gyógyítható. Péter bukása nem egy pillanat alatt, hanem fokozatosan történt. Nagyon magabiztos volt. Azt gondolta, hogy megmentett ember. Lépésről lépésre süllyedt, mígnem képes lett arra, hogy megtagadja Mesterét. Nem bízhatunk önmagunkban! Amíg e földön élünk, nem érezhetjük magunkat biztonságban a kísértésekkel szemben. A Megváltót elfogadó, őszintén megtért hívőkben se keltsük azt az érzést, hogy most már biztosan üdvözülnek. Ez tévútra vezet. Mindenkit bizakodásra és hitre kell biztatnunk – de ha át is adjuk magunkat Krisztusnak, és ha tudjuk is, hogy elfogad, akkor sem vagyunk mentesek a kísértésektől. Isten Igéje kijelenti: »Megtisztulnak, megfehérednek és megpróbáltatnak sokan.« (Dn 12,10) Csak az kapja meg az élet koronáját, aki a próbát kiállja (Jak 1,12). Csak akkor vagyunk biztonságban, ha sohasem önmagunkban, hanem állandóan Krisztusban bízunk. Péter az önelégültsége miatt bukott el, és alázatos bűnbánata nyomán állt újra talpra. Történetéből minden bűnbánó bűnös bátorítást meríthet... Énünket nemcsak keresztény életünk kezdetén kell megtagadnunk. A menny felé tett minden lépésünkkel újra és újra meg kell ezt tennünk. Minden jó cselekedetünk rajtunk kívül álló erő függvénye, ezért állandóan Isten felé kell fordítanunk a szívünket, mélységes, töredelmes bűnbánattal és alázattal. Csak akkor lehetünk biztonságban, ha énünket meg-

tagadjuk, és Krisztusra támaszkodunk. Minél közelebb jutunk Jézushoz, és minél jobban meglátjuk jellemének tisztaságát, annál inkább érezzük a bűn mérhetetlen rút-ságát, és annál kevésbé dicsőítjük önmagunkat. Azok, akiket a menny szentnek ismer el, soha nem hivalkodnak jóságukkal.” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, A farizeus és a vámszedő imája c. fej.)

5 Szükséges-e az önvizsgálat, és milyen módon? Hogyan óv az Ige attól, hogy másokhoz mérjük magunkat?

• „Minden ember pedig az ő maga cselekedetét vizsgálja meg, és akkor csakis önmagára nézve lesz dicsekedése, és nem másra nézve.” (Gal 6,4)

• „Kísértsétek meg [tegyétek próbára] magatokat, hogy a hitben vagytok-e? Magatokat próbáljátok meg! Avagy nem ismeritek-e magatokat, hogy a Jézus Krisztus benne-tek van? Kivéve, ha méltatlanok vagytok.” (2Kor 13,5)

.....

.....

.....

Hajlamosak vagyunk arra, hogy mások hibáit könnyebben észrevegyük, mint a sajátunkat, és sokszor még ki is fejezzük, mennyivel különbnek érezzük magunkat. Gondoljuk csak meg, hányszor fordult meg a fejünkben, vagy mondtuk is talán: „Én ezt nem tettem volna meg senkivel”, vagy „Soha nem tudnék így beszélni a családtagjaimmal”, „Ilyenre még gondolni sem tudnék” – pedig ez mind azt jelenti, hogy jobbnak, különbnek tartjuk magunkat a másiknál. Pál apostol azt tanácsolja, hogy mindenki a saját cselekedeteit vizsgálja meg, ma-

gát tegye próbára, de ne úgy, hogy a másik emberhez képest milyen. A farizeus is azért volt megelégedve önmagával, mert ő „nem olyan, mint egyebek, vagy ez a vámszedő is”. Ha a nekünk adott lehetőségek, világosság, áldások ismeretében, Isten színe előtt vizsgáljuk magunkat, ez nagyobb odaszánást, komolyabb imaéletet eredményezhet az életünkben. A következő néhány sort Ellen White a saját fiának írta, és az ilyen önvizsgálatra nekünk is szükségünk van:

„Újra lezárul életednek egy éve. Hogyan tekintesz vissza rá? Tettél-e előrehaladást az isteni életben? Növekedtél-e lélekedben? Megfeszítetted-e énedet, vonzalmaival és kívánságaival együtt? Növekszik-e érdeklődésed Isten Igéjének tanulmányozása iránt? Értél-e el győzelmeket saját érzelmeid és makacsságod fölött? Milyen jelentés készült életednek erről az évről, amely most letűnik, és soha többé nem fog visszatérni?” (*Bizonyságtételek*, II. köt., 261. o.)

6 Miért nem mentesíthetünk senkit a saját terhei hordozásától? Miben válik áldásunkra, ha megtanulunk megállni a küzdelmekben, akár emberi segítség nélkül is?

- „Mert ki-ki a maga terhét hordozza.” (Gal 6,5)
- „Vesd az Úrra terhedet, ő gondot visel rólad, és nem engedi, hogy valamikor ingadozzék az igaz.” (Zsolt 55,23)

.....
.....
.....

Ez a kijelentés nincs ellentétben azzal, hogy hordozzuk egymás terhét, mert ha van bennünk együttérzés, vagy akár segíteni is tudunk, teljes egészében akkor sem vehetjük le a másik

ember terheit. Imádkozhatunk egymásért, erősíthetjük egymást, de a döntéseikért és tetteikért a felelősséget senkitől nem vehetjük át. Éppen ezért nincsen jogunk kárhozatni sem, hiszen mindenki maga küzdi meg hitharcait és éli át Isten szabaddítását, amely által megerősödhet. Ha valaki helyett mindig mások döntenek, vagy döntése következményeit mások viselik, megfosztják a lelki fejlődés, növekedés lehetőségétől. Soha nem lesz érett, felnőtt hitű keresztyén, nem szilárdulhat meg a jelleme, és képtelen lesz egyedül, csak Istenre hagyatkozva megállni. Úgy jár, mint a balga szüzek: a válság idején emberektől várja segítséget, mert nem tanulta meg a Krisztussal való együttműködést, a „szabályszerű küzdelmet”.

„Nincs olyan ember, aki a másik lelki hiányosságát pótolni tudná. Isten mindenkinek ingyen felkínálja kegyelmét. Az evangélium üzenete mindenkire szól: »Aki szomjúhozik, jöjjön el, és aki akarja, vegye az élet vizét ingyen!« (Jel 22,17) A jellem azonban nem ruházható át. Egyetlen ember sem hihet a másik helyett. Senki sem adhatja át a másiknak azt a jellemet, amely a Lélek munkájának gyümölcse.” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, Találkozás a vőlegénnyel c. fejelet)

---

*E beti adományunk a központi alapot támogatja.
– A közösség működtetésére szánt adományok.*

„Amit vet az ember, azt aratja is”

¶ Mi az egyik jele annak, hogy igazán értékeljük az Ige ismeretének kincseit?

- „Aki pedig az ígére taníttatik, közölje minden javát tanítójával.” (Gal 6,6)
  - „Ha mi néktek a lelkieket vetettük, nagy dolog-e, ha a testi javaitokat aratjuk? Nem tudjátok-e, hogy akik a szent dolgokban munkálkodnak, a szent helyből élnek, és akik az oltár körül forgolódnak, az oltárral együtt veszik el részüket? Ekképpen rendelte az Úr is, hogy akik az evangéliumot hirdetik, az evangéliumból éljenek.” (1Kor 9,11–14)
- .....
- .....
- .....

Azt az értéket, amelyet nyerhetünk Isten Igéje által, nem lehet pénzzel megfizetni. A példázatbeli ember mindenét odaadta, hogy övé lehessen az igazi kincs. Ha ez a lelkület ural bennünket is, akkor az Istentől kapott javakból készek vagyunk örömmel adni neki, támogatni az evangélium hirdetését, azoknak az ellátását, akik ezt a munkát hivatásszerűen végzik. Mégis – napjainkban is – sokszor szenved hiányt Is-

ten műve, és ez akadályozhatja az egyházat közös küldetésünk betöltésében.

„Az emberek kísértésbe esnek, hogy pénzüket élvezetekre, vágyaik kielégítésére, testük díszítésére vagy lakásuk szépítésére fordítsák. Még gyülekezeti tagok sem tartózkodnak attól, hogy ilyen célokra bőkezűen, sőt pazarlóan költsenek. De ha felszólítják őket, hogy az Úr tárházába hozzanak adományokat, hogy műve fejleszthető legyen, akkor ettől húzódoznak. Ha nem tudják elkerülni a részvételt, adakoznak, de lehetőleg sokkal kevesebbet, mint amennyit gyakran adnak ki haszontalan élvezetekre... Az Isten munkáját végző, választott szolgálói soha ne kényszerüljenek arra, hogy testvéreik részvételteljes és szívélyes segítségével, saját terükre vegyék fel a küzdelmet. A gyülekezeti tagok kötelessége, hogy bőkezűek legyenek azok iránt, akik világi foglalkozásukat otthagynak teljesen Krisztus szolgálatára szentelik az életüket. Ha Isten szolgálót bátorítják, műve jobban halad. De ha az önzés visszatartja az Úr művét megillető támogatást, az igehirdetők kezei meggyengülnek, sőt megbénulnak... Akit az Úr prédikátori tisztségre hív el, és erre az elhívásra válaszolva mindent otthagynak, hogy az Úr szolgálatába lépjen, kell, hogy áldozatos fáradozásaiért olyan fizetésben részesüljön, amely elegendő saját és családja megélhetésére.”

(Ellen G. White: *Az apostolok története*, Adakozó gyülekezet c. fejelet.)

2 Milyen törvényszerűségekre figyelmeztet Pál apostol a döntéseink, tetteink következményeivel kapcsolatban?

• „Ne tévelyegjeteK, Isten nem csúfoltatik meg, mert amit vet az ember, azt aratja is. Mert aki vet az ő testének, a testből arat veszedelmet; aki pedig vet a léleknek, a lélekből arat örök életet.” (Gal 6,7–8)

Nemcsak a Szentírás, hanem a tapasztalataink is azt tanúsítják, hogy mindennek következménye van, a legkisebb, legjelentéktelenebb tettünknek, megnyilvánulásunknak is. Kihatással van további életünkre, gátol vagy segít bennünket hitküzdelmekben, és befolyást gyakorol másokra is.

„Beszédünk, tevékenységünk, öltözködésünk, viselkedésünk, sőt még arckifejezésünk is befolyást áraszt. Az ilyen benyomások következményeit – jókat vagy rosszakat – senki sem tudja felmérni. Minden ilyen hatás egyben magvetés is, amely meghozza termését. Ez is egy-egy láncszem az események hosszú láncában, amelynek nem látjuk a végét. Ha példamutatásunkkal segítünk másokat a jó elvek kialakításában, akkor erőt adunk nekik a jó cselekedetekhez. Ezután ugyanilyen hatással lesznek másokra, majd ők is másokra. Tudtunkon kívül ezek meríthetnek áldást befolyásunkból. De soha ne felejtjük el, hogy rosszra is lehet befolyásolni az embereket! Rettenetes dolog elveszíteni a saját lelkünket, de még rettenetesebb mások lelki halálát okozni. Félelmetes gondolat, hogy befolyásunk talán a halál illata. De ez lehetséges. Sokan, akik azt állítják, hogy Krisztussal gyűjtenek, valójában elűznek tőle másokat. Ezért olyan erőtlenné válik az egyház. Sokan gátlástalanul kritizálnak és vádaskodnak. Gyanakvásuk, féltékenyséjük és elégedetlenségük kifejezésével Sátán szolgálatába szegődnek. Mielőtt ráeszmélnének arra, hogy mit tesznek, az ellenség már meg is valósította célját általuk. Másokban is elhintették a bűn magvát, árnyat vetettek lelkükre, és Sátán nyilait célba találták. A bizalmatlanság, hitetlenség és isten-tagadás szelleme elhatalmasodik olyanokban is, akik különben talán elfogadták volna Krisztust... A magukat ke-

reszténynek vallók felszínessége, önzése és nemtörődöm-
sége miatt térnek le sokan az élet útjáról. Sokan rémülten
fogják látni befolyásuk következményeit Isten ítélszéke
előtt.” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, Talentumok c. feje.)

7 Milyen vetés az, amelynek veszedelem a vége? Mindig
könnyen felismerhető a téves út?

- „Aki vet a testének, a testből arat veszedelmet.” (Gal 6,8)
- „Van olyan út, amely helyesnek látszik az ember előtt, és vége a halálra menő út.” (Péld 14,12)
- „Mindenki kísértetik, amikor vonja és édesgeti a tulajdon kívánsága. Azután a kívánság megfogánván, bűnt szül, a bűn pedig teljességre jutván, halált nemz.” (Jak 1,14–15)
- Vö. Zsid 6,7–8; Hós 8,7

.....
.....

Isten Igéje arra figyelmeztet, hogy a romlás, a bűn útjára nagyon könnyű rálépni, nem kerül semmi erőfeszítésbe az, ha valaki „vet a testének”. Csak engednie kell megromlott természetének, vágyainak, szabadjára engedni indulatait, és sajnos a vetés növekedni fog, s előbb-utóbb beérik. Azért olyan könnyelmű sok keresztény is a kívánságok, gondolatok, indulatok megítélésében, mert a gyümölcs nem azonnal mutatkozik. Az aratás azonban egyszer csak bekövetkezik, legtöbbször földi életünkben is tapasztalhatjuk rossz döntéseink következményeit, még akkor is, ha megbántuk bűneinket, és bocsánatot nyertünk.

Minden mag a fajtájának megfelelő termést hoz. Így van ez dédelgetett jellemvonásainkkal is. Az önzés, önszeretet, önös

érdek előtérbe helyezése önmagától termelődik újra, s ennek vége nyomorúság és romlás, „mert aki vet a testének, a testből arat veszedelmet”.

4 Mi mindent foglal magában a lelki vetés, amely Isten áldása által gyarapszik?

- „...aki pedig vet a léleknek, a lélekből arat örök életet.” (Gal 6,8)
  - „A lélek az, ami megelevenít, a test nem használ semmit: a beszédek, amelyeket én szólok néktek, lélek és élet.” (Jn 6,63)
  - Vö. Mt 6,33; Lk 10,41–42
- .....
- .....
- .....

Mindaz, ami lelki, hitbeli növekedésünket szolgálja, jó vetés. Az Ige kutatása, lelkileg építő olvasmányok, Istennel szerzett tapasztalatok megosztása egymással – mind segítségünkre van abban, hogy hitünk erősödjön. Az Istennel töltött csendességre időt kell szánnunk, mert így valósulhat meg, hogy minden tevékenységünk szolgálattá válhat, azaz olyan vetéssé, amely mások életére is jó befolyással van.

5 Hogyan sokszorozódnak meg az általunk továbbadott javak?

- „A jótéteményben pedig meg ne restüljünk, mert a maga idejében aratunk, ha el nem lankadunk. Annakokáért

míg időnk van, cselekedjünk jót mindenekkel, kiváltképpen pedig a mi hitünk cselédeivel.” (Gal 6,9–10)

• Vö. 2Kor 9,6–10

Ha mások testi-lelki szükségleteiről gondoskodunk, olyan folyamatot indítunk el, amely sokszoros áldássá válhat. Jézus a legkisebb, áldozatot sem igénylő figyelmességről is megjegyezte, hogy „el nem veszíti jutalmát”. A legjelentéktelenebbnek tűnő dolog is messzemenő következményekkel járhat – akár emberek üdvössége is múlhat rajta. Egy szíriai fővezérnél szolgáló kis rabszolga lány hűséges szolgálata és uráért aggódó lelkülete, és az a néhány szó, amit úrnőjének mondott, nemcsak egy ember életét mentette meg, hanem hitre vezette őt és családját, sőt befolyása által még sokan megismerhették az igaz Istent. Keressünk az Igében hasonló eseteket, amelyek azt tanúsítják, hogy egy kicsinek tűnő szolgálat messzemenő következményekkel járt!

Gondoljuk át saját életünk tapasztalatait is ilyen szempontból, és osszuk meg egymással is, bátorításul!

„Minden vizek mellett vetni annyit jelent, mint Isten ajándékait állandóan továbbítani. Azt jelenti, hogy adjunk mindenütt, ahol Isten ügye és az emberiség nyomora a segítségünket igényli. Ezzel nem leszünk szegényebbek. »Aki bőven vet, bőven is arat.« A magvető úgy sokszorozza meg a magot, hogy megválnak tőle. Ez azokra is vonatkozik, akik hűségesen osztogatják Isten ajándékait. Miközben adnak, áldásokban gazdagodnak. Isten annyit ígért nekik, ami elég ahhoz, hogy állandóan adhassanak. »Adjatok, néktek is adatik; jó mértéket, meg-

nyomottat és megrázottat, színig teltet adnak a ti öletekbe.« (Lk 6,38) A vetés és aratás még másra is tanít. Amikor Isten földi áldásait adjuk tovább, szeretetünk és együttérzésünk Isten iránti hálára és köszönetre indítja a megajándékozottat. A szív talaja alkalmassá válik a lelki igazság magvainak befogadására. Aki pedig magot ad a magvetőnek, ki is csíráztatja a magot, hogy gyümölcsöt teremjen az örök életre.” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, A magvetés egyéb tanulságai c. feje.)

6 Milyen reménységet tápláljon bennünk a végső nagy aratás ígérete?

- „Akik könnyhullatással vetnek, vigadozással aratnak majd. Aki vetőmagját sírva emelve megy tova, vigadozással jó elő, kévéit emelve.” (Zsolt 126,5–6)
- „Legyetek azért, atyámfiai, béketűrők az Úr eljöveteleig. Íme, a szántóvető várja a föld drága gyümölcsét, béketűrőssel várja, míg reggeli és esteli esőt kap. Legyetek ti is béketűrők, és erősítsétek meg szíveteket, mert az Úr eljövetele közel van.” (Jak 5,7–8)
- „És én mondtam: Hiába fáradoztam, semmire és haszontalan költöttem el erőmet, de az Úrnál van ítéletem, és jutalmam Istenemnél.” (Ésa 49,4)

.....
.....
.....

Nagy kísértés számunkra, hogy munkánk, fáradozásaink látványlagos eredménytelensége miatt elcsüggedjünk. Különösen akkor van ez így, ha úgy érezzük, értelmetlen bármit is ten-

nünk másokért, mert meg nem értésnek, támadásoknak tesz-
szük ki magunkat. Fáradozunk, és hiába, mert nem értékelik.
Az Ige azonban arra bátorít, hogy ne gondoljunk kudarcra, ne
számítsunk azonnali eredményre, hanem tekintsünk előre ar-
ra az időre, amikor az Úr beérleli a termést. Jézusnak is ez a
reménység adott erőt, hogy az emberek hálátlansága, értetlen-
sége ellenére kitartson, és a „megjutalmazásra tekintsen”.

„A Megváltó boldog, hogy a dicsőség országában lát-
hatja a gyötrelme és megaláztatása árán megmentett lel-
keket. Az üdvözülteket osztoznak örömeiben, amikor a
szentek között látják azokat, akik imáik, fáradozásuk,
szeretetük és áldozatuk nyomán tértek Krisztushoz. A
fenséges trón köré gyűlve kimondhatatlan öröm tölti el
szívüket, amikor találkoznak azokkal, akiket ők vezettek
Krisztushoz. Látják, hogy e hívők is megnyertek máso-
kat, és ők is újabb embereket. Mindnyájan révbe jutottak.
Koronájukat Jézus lábához teszik, és dicsérik Őt az örök-
kévalóságon át.” (Ellen G. White: *Korszakok nyomában*, Isten né-
pe megszabadul c. fejelet)

Az e heti adomány a médiaosztályt támogatja.

*– Hozzájárulás a közösség által terjesztett hanganyagok készítéséhez
és az osztály működtetéséhez.*

Isten Izraele

I Miért tér vissza újra levele befejező soraiban Pál a hamis tanítók zavarkeltésére? Hogyan leplezi le indítékaikat?

- „Akik testre szépek szeretnének lenni, azok kényszeríté-
nek titeket a körülmetélkedésre, csak azért, hogy a Krisz-
tus keresztjéért ne üldöztessenek. Mert maguk a körül-
metélkedettek sem tartják meg a törvényt; hanem azért
akarják, hogy ti körülmetélkedjétek, hogy a ti testetekkel
dicsekedjenek.” (Gal 6,12–13)

- Vö. Rm 2,17–25; Mt 23,3–5
- .....
- .....
- .....

A megtévesztett emberek védelmében Jézus is többször leplezte a zsidó vezetők képmutató magatartását. A külsőségek túlhangsúlyozása általában a lelki élet és az Istennel való kapcsolat hiányára utal. Könnyebb megtenni a látható dolgokat, mint az önzést legyőzve engedelmeskedni Isten szeretettörvényének. Ezért ugyanúgy nagy kísértés a mai kereszténység számára is a formai vallásosság, a „lélekben és igazságban” való istentisztelet helyett.

A másik ok pedig, ami a zsidó keresztényeket a hagyományok és az ószövetségi szertartási törvények megtartására készítette, hogy így kevésbé voltak kitéve honfitársaik üldöztetésének. Nehezebb volt leplezni egy hagyománytisztelő

keresztényt, mint aki nyíltan vallotta meggyőződését, és nem követte a hite szerint már érvényét veszített ceremóniákat. Tehát félelemből, és nem meggyőződésből követték sokan a hamis tanítókat.

Gondoljuk át mi is, hogy milyen indítékok, hatások állnak a hitbéli állásfoglalásunk és gyakorlatunk hátterében?

2 Pál apostol ismételt hitvallásával miben akarta megerősíteni a galáciai hívőket?

- „Nékem pedig ne legyen másban dicsekedésem, hanem a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjében, aki által nékem megfeszítettett a világ, és én is a világnak.” (Gal 6,14)
- Vö. 1Kor 2,2; Fil 3,8–9

.....

.....

.....

Pál azt hangsúlyozza, hogy semmi másra nem akar támaszkodni, sem hivatkozni az üdvössége szempontjából, csak Krisztus áldozatára. Bármi, amit mellé teszünk, amit szükségesnek gondolunk a megmentésünk szempontjából, gyengíti a kegyelem bennünk végzett munkáját. Ha úgy gondolkodunk, hogy „Krisztus és az én engedelmisségem vagy jó cselekedeteim”, akkor máris könnyen rossz vágányra jutunk, és nem zárólag Istennek tulajdonítjuk üdvösségünket. Az igazi engedelmisség csak Krisztus bennünk lakozása által valósulhat meg, a tetteink csak akkor lehetnek igazak, ha a hit cselekedetei. A hit általi megigazulás legfőbb tanítása éppen az, hogy amire önmagunktól képtelenek vagyunk, azt Isten elvégzi bennünk és általunk.

„A mennyei szövőszéken készült palást egyetlen szálát sem szőtték emberi elgondolás szerint. Krisztus emberi testben tökéletes jellemet alakított ki, és ezt a jellemet felkínálja nekünk. »Mint megfertőztetett ruha minden mi igazságunk.« (Ésa 64,5) Mindazt, amire önmagunktól vagyunk képesek, beszennyezi a bűn. Isten Fia azonban »azért jelent meg, hogy a mi bűneinket elvegye, és Őbenne nincsen bűn.« Tökéletes engedelmessége által Krisztus lehetővé tette minden embernek, hogy engedelmeskedjék Isten parancsolatainak. Ha alárendeljük magunkat Krisztusnak, szívünk egyesül az Ő szívével, akaratumk beolvad akaratába, lelkünk eggyé lesz lelkével, gondolatainkat foglyul ejti, és az Ő életét éljük. Ez történik, ha Krisztus felöltöztetett igazságába.» (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, A menyegzői ruha c. fejezet)

7 Hogyan válik értelmetlenné a körülmétkedéssel kapcsolatos vita Krisztus megváltó művének ismeretében? Mit jelent az, hogy „új teremtés” történik a megtérő ember életében?

- „Krisztus Jézusban sem a körülmétkedés, sem a körülmétkedétség nem használ semmit, hanem az új teremtés.” (Gal 6,15)
- „Azért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az; a régiek elmúltak, ímé újjá lett minden.” (2Kor 5,17)

A körülmetélkedés a szövetség jele volt az ószövetségben, de akkor sem ez a külső jel volt az üdvösség feltétele, hanem az új szív és az Istennel fenntartott élő kapcsolat. A Lélek általi újjászületést, Isten újjáteremtő munkáját jelképezi a szövetségekötés új szertartása, a bemelegítés általi keresztség. Azonban mély belső változás nélkül, az „új teremtés” nélkül a keresztség sem tart meg senkit, csupán külsőség marad.

„Egyedül az isteni hatalom képes megújítani az emberi szívet, és betölteni a lelket Krisztus szeretetével, amely szüntelenül árad azokra, akikért Megváltónk meghalt... Szemlélés által változunk el. Miközben az isteni minta tökéletességén elmélkedünk, teljes átalakulásra és az Ő tisztasága szerinti megújulásra vágyakozunk. A jellembeli változás az Isten Fiában való hit által megy végbe. Az engedetlen gyermek Isten gyermekévé válik. Átmegy a halálból az életbe, lelkivé és a lelki dolgok megértőjévé válik. Isten bölcsessége megvilágítja értelmét, s így feltárulnak előtte a törvény csodálatos kijelentései. Miután egy ember megtér az igazság által, a jellemátalakulás munkája tovább folytatódik életében. Egyre inkább megérti Isten szándékait. Mivel Isten engedelmes gyermekévé vált, Krisztushoz hasonlóan gondolkodik. Isten akarata a saját akaratává válik. Krisztussal eggyé válva alapelvei tiszták és erősek lesznek. Értelme kitisztul, és Istentől kapott bölcsességről tanúskodik.” (Ellen G. White: *Szemelvények*, I. köt., Az élő szőlőtővel egyesülve c. fej.)

4 Mi jellemzi a lelki Izraelt, kik tartozhatnak Isten népének tagjai közé?

- „Békesség és irgalmasság mindazoknak, akik e szabály szerint élnek, és az Isten Izraelének.” (Gal 6,16)
- „Nem az a zsidó, aki külsőképpen az, sem nem az a körülmetélés, ami a testen külsőképpen van. Hanem az a zsi-

dó, aki belsőképpen az, és a szívnek lélekben, nem betű szerinti körülmetélése az igazi körülmetélkedés, amelynek dicsérete nem emberektől, hanem Istentől van.” (Rm 2,28–29)

• „Mi vagyunk a körülmetélkedés, akik lélekben szolgálunk az Istennek, s Krisztus Jézusban dicsekedünk, és nem a testben bizakodunk.” (Fil 3,3)

Sokan félreértik Izrael népének szerepét, elhívásuk lényegét. A Szentírás azt hangsúlyozza, hogy az áldások továbbadását, Isten ismeretének, az Ő törvénye elméleti és gyakorlati igazságának képviselését bízta rájuk. Ezt a küldetést többnyire a népnek csupán egy töredéke, igei kifejezéssel „maradék” töltötte be. Ugyanakkor már az Ószövetség idején létezett a „lelki Izrael” is, amely a pogányok közül megtért istenfélő embereket is magában foglalta. (Rájuk utal Jézus például Mt 12,41–42-ben.) A zsidó nép szolgálatra való kiválasztottsága megszűnt akkor, amikor mint nép nem ismerték fel Krisztusban a Messiást, sőt ellenálltak a megváltás üzenetét hirdetőknak. Ezért mondta ki Jézus az ítéletüket: „Elvétetik tőletek az Isten országa, és oly népnek adatik, amely megtermi annak gyümölcsét.” (Mt 21,43)

Isten ettől kezdve nem Ábrahám utódaira, hanem a minden nép közül megtért hívókra bízta Igéjének közvetítését. Azokra, akik nem „testben bizakodtak”, hanem teljesen Krisztus kegyelmére és érdemére hagyatkoztak megmentésük érdekében. Természetesen ennek a választott népnek ugyanúgy tagjai lehettek zsidók is, mint pogányokból megtért hívők. „Mert hiszen egy Lélek által mi mindnyájan egy testté kereszteltet-

tünk meg, akár zsidók, akár görögök, akár szolgák, akár szabadok, és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk meg.” (1Kor 12,13)

Azokat az ígéreteket, amelyek nem teljesültek az ószövetségi Izrael életében, a lelki Izrael, Isten mai választott népe örökölte, és megvalósulnak a megváltási terv részeként. Az új szövetség egyik szerepe, hogy „ledöntse a válaszfalakat” Isten és ember, de a népek között is. Krisztus ellen dolgoznak azok a keresztyének, akik újraépítik ezeket a falakat, és akár a zsidókhoz, akár más származású emberekhez előítéllettel viszonyulnak.

5 Mire hivatkozott az apostol, amikor az általa képviselt üzenet hitelességét védte?

- „Ennekutána senki nékem bántásomra ne legyen, mert én az Úr Jézus bélyegeit hordozom a testemben.” (Gal 6,17)
- .....
- .....
- .....

Vannak, akik e kijelentés alapján úgy vélik, Pál stigmatizált volt. (Ez azt jelenti, hogy valaki annyira átérzi és átéli Krisztus szenvedéseit, hogy a sebhelyek megjelennek a teste bizonyos pontjain. Főként a kézen és a homlokon, a töviskorona és a szögek feltételezett helyén véltek felfedezni ilyen jegyeket a fanatikus misztikusok. Ez a jelenség hipnózissal is előidézhető, ezért önhipnózis állhat a jelenség hátterében.) A Szentírás azonban sehol nem szól arról, hogy ilyen jellegű szenvedést kellene bárkinek is magára vennie Krisztusért.

Egészen mást jelent Őt követni és Őérte szenvedni. Sokkal inkább az önző énünk megtagadását jelenti, és ha szükséges, akkor az evangéliumért kiállt üldöztetést is.

Pál esetében viszont valóban volt testi tünete, következménye is annak, hogy ő Krisztussal találkozott. Nem maga választotta vagy vállalta ezt a szenvedést, sőt többször is könyörgött a gyógyulásért. Krisztus viszont szükségesnek tartotta, hogy emlékeztetőül megmaradjon, és szüntelenül alázatra intse, „hogy felettébb el ne bizakodjon” (2Kor 12,7).

Gal 4,13–15 szerint a galáciai hívők ismerték Pál fizikai gyötrelmeit, és tisztában voltak annak eredetével is. Ellen G. White így ír erről a maradandó „bélyegről”, amely Krisztussal való találkozásának emléke volt:

„Pálnak örökké hordoznia kellett testében Krisztus dicsőségének nyomait meggyengült szeme által, amelyet a mennyei fény megvakított.” (*„A Te Igéd igazság”, 162. o.*)

6 Pál apostol személyes hangvétele mennyiben erősítette meg az általa képviselt üzenetet?

- „Szeretnék pedig most köztetek jelen lenni és változtatni a hangomon, mert bizonytalanságban vagyok felőletek.” (Gal 4,20)
- „Látjátok, mekkora betűkkel írok néktek a saját kezemmel!... A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen a ti lelketekkel, atyámfiai! Ámen.” (Gal 6,11–18)

„Istentől nyert utasítás folytán inti és óvja most is a galáciai hívőket ilyen ünnepélyesen és határozottan. Ezért tehát nem habozva vagy kétkedően írt nekik, hanem a ren-

dületlen meggyőződés biztonságával és feltétlen tudásával. Világosan kifejtette előttük, mi a különbség, ha emberek tanítanak bennünket, avagy közvetlenül Krisztustól kapunk oktatást. Nem önmagát magasztalja, hanem Isten kegyelmét dicsőíti, bizonyítja Pál azok előtt, akik tagadták apostoli hivatását, amikor kijelenti, hogy „semiben sem vagyok alábbvaló a fő-fő apostoloknál” (2Kor 11,5). Mindazok, akik leszólni igyekeztek elhívását és munkáját, Krisztus ellen hadakoztak, akinek a kegyelme és ereje nyilvánult meg Pál által. Ellenségeinek ellenállása kényszerítette az apostolt, hogy hivatásáért és tekintélyéért ilyen határozottan síkra szálljon.” (Ellen G. White: *Az apostolok története*, Hitehagyás Galáciában c. fej.)

---

*Az e heti adomány az Eleki Egészségházat támogatja.
– Az Eleki Egészségházban ez évtől folyamatosan fogadják azokat, akik az egyszerű, természetes gyógymódokat részesítik előnyben a gyógyulás folyamatában.*

ÁHÍTATOK MINDEN NAPRA

November

1. kedd	Júd 5–6	
2. szerda	Zsolt 91,11	
3. csütörtök	Mt 25,23	
4. péntek	Zsid 12,2	Napnyugta: 16.24
5. szombat	Mt 25,40	
6. vasárnap	Ésa 53,10–11	
7. hétfő	Mt 25,21	
8. kedd	1Sám 16,7	
9. szerda	Ésa 55,9	
10. csütörtök	Kol 3,2	
11. péntek	1Kor 3,14	Napnyugta: 16.14
12. szombat	1Kor 2,9	
13. vasárnap	Jel 22,2	
14. hétfő	Jel 14,2–3	
15. kedd	Ésa 33,17	
16. szerda	Jel 14,1	
17. csütörtök	Jel 7,9	
18. péntek	Dn 12,3	Napnyugta: 16.06
19. szombat	Jel 7,14	
20. vasárnap	Ésa 64,3	
21. hétfő	2Kor 4,18	
22. kedd	Jel 22,14	
23. szerda	1Kor 6,3	
24. csütörtök	Júd 14–15	
25. péntek	Jel 20,5–6	Napnyugta: 16.00
26. szombat	Jel 20,7–9	
27. vasárnap	Jel 20,12	
28. hétfő	Préd 12,16	
29. kedd	Jn 5,22	
30. szerda	Mt 25,34	

December

1. csütörtök	2Kor 5,10	
2. péntek	Ésa 45,23–24	Napnyugta: 15.56
3. szombat	Rm 14,10–11	
4. vasárnap	Jel 15,3	
5. hétfő	Mal 4,1	
6. kedd	Péld 11,31	
7. szerda	1Jn 3,2	
8. csütörtök	Jn 5,17	
9. péntek	2Pt 3,11–13	Napnyugta: 15.54
10. szombat	Jel 21,4	
11. vasárnap	Ésa 32,18	
12. hétfő	Jel 2,7	
13. kedd	Zsolt 16,11	
14. szerda	Ésa 65,18	
15. csütörtök	Kol 1,12	
16. péntek	Jel 15,2	Napnyugta: 15.54
17. szombat	Eféz 6,8	
18. vasárnap	Ésa 65,21–22	
19. hétfő	Ésa 35,108	
20. kedd	Zak 13,6	
21. szerda	Jel 21,3	
22. csütörtök	Ésa 52,6	
23. péntek	Eféz 2,7	Napnyugta: 15.57
24. szombat	1Pt 1,10–12	
25. vasárnap	Zsolt 104,24	
26. hétfő	Ésa 45,11–12	
27. kedd	Mk 12,25	
28. szerda	Dn 7,27	
29. csütörtök	Ésa 66,22–23	
30. péntek	Zak 14,9	Napnyugta: 16.02
31. szombat	Zsolt 91,16	

JEGYZETEK

JEGYZETEK

JEGYZETEK

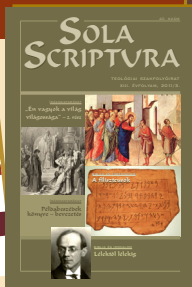
JEGYZETEK

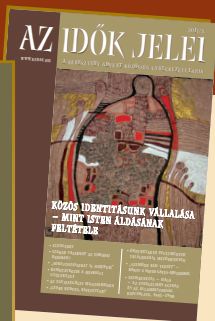

500 Ft

3500 Ft

380 Ft

430 Ft

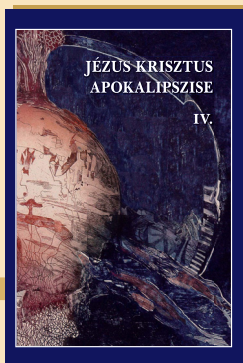
Könyvajánló

Bibliaiskolák Közössége
Könyvkiadó

- www.bikkiado.hu
- 06-20/379-6020
- 1181 Budapest, Reviczky Gyula u. 46.

1350 Ft

2700 Ft

1300 Ft

A médiaosztály 2011. őszi ajánlataiból

Csak nyisd ki
a szíved
Énekek
gyerekeknek
• 1000 Ft

**Katasztrófák
és
kiemelkedések**
Reisinger János
4 részes
előadás-sorozata
MP3-CD-n
• 700 Ft

